

ΤΖΟΑΚΙΝΟ ΡΟΣΣΙΝΙ

Ο κουρέας της Σεβίλλης

Εγχειρίδιο προς τους εκπαιδευτικούς για
τη διαδραστική συμμετοχή των μαθητών

στο πλαίσιο υλοποίησης του Έργου

‘Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία’

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

ΘΕΑΤΡΟ ΟΛΥΜΠΙΑ

Ακαδημίας 59-61, 106 79 Αθήνα

info@nationalopera.gr

www.nationalopera.gr

www.facebook.com/nationalopera

www.twitter.com/nationalopera

www.flickr.com/nationalopera

www.youtube.com/elsnationalopera

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

5	Χαιρετισμός Καλλιτεχνικού Διευθυντή
7	Στόχοι
9	Μικρή ιστορία της όπερας
13	Η οπερατική φωνή
15	Το γλωσσάρι της όπερας
19	<i>Ο κουρέας της Σεβίλλης</i> του Τζοακίνο Ροσσίνι
21	Σύντομη εισαγωγή στη ζωή και το έργο του Ροσσίνι
23	Τα πρόσωπα του έργου
25	Ένα παραμύθι για μια πρώτη ανάγνωση, αφορμή για εργασία πριν την παράσταση
31	Προτάσεις του σκηνοθέτη για θεατρικά παιχνίδια σε σχέση με το παραμύθι
33	Σημείωμα του σκηνοθέτη
35	Περιγραφή του σκηνογραφικού-ενδυματολογικού μέρους της παράστασης
37	Παιχνίδια και εργασίες για τους εκπαιδευτικούς πριν την έλευση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής
39	Οι δύο ημέρες της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο σχολείο σας
43	Παράρτημα για τους δασκάλους των εικαστικών
45	Κατάλογος υλικών που εμπεριέχονται στο κιβώτιο
47	Παράρτημα για τους δασκάλους της μουσικής
48	Σημειώσεις
50	Παρτιτούρες
56	Υπηρεσίες Εθνικής Λυρικής Σκηνής

ΤΖΟΑΚΙΝΟ ΡΟΣΣΙΝΙ

Ο κουρέας της Σεβίλλης

Εγχειρίδιο προς τους Εκπαιδευτικούς για την
διαδραστική συμμετοχή των μαθητών

στο πλαίσιο υλοποίησης του Έργου
‘Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία’

Εισαγωγικά κείμενα Δρ Νίκος Ξανθούλης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μύρων Μιχαλίδης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αθανάσιος Κ. Θεοδωρόπουλος
Πρόεδρος

Γιώργος Γραμματικάκης

Αντιπρόεδρος

Θεόδωρος Μαυρομάτης

Γραμματέας

Νίκος Κυπουργός

Χρήστος Ζερμίνος

Μέλη

Αξιότιμες κυρίες, αξιότιμοι κύριοι,
Φίλες και φίλοι,

Η Εθνική Λυρική Σκηνή συνεχίζει με ένα νέο κύκλο περιοδίων τις παραστάσεις διαδραστικού χαρακτήρα σε 25 ακόμη δημοτικά σχολεία της επικράτειας, με το κλασικό αριστούργημα του Τζοακίνο Ροσσίνι *Ο κουρέας της Σεβίλλης*, ειδικά προσαρμοσμένο για παιδιά. Γνώμονας αυτής της πολιτιστικής εξόρμησης της ΕΛΣ είναι η ουσιαστική επικοινωνία και η γόνιμη συνεργασία μεταξύ του σχολείου, των μαθητών, των γονέων, της τοπικής κοινωνίας και όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι δύο πρώτοι κύκλοι περιοδίων με παραστάσεις στο σύνολο 122 σχολείων, ξεκίνησαν τον Μάιο 2012 και ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο 2014 με μεγάλη επιτυχία. Ταυτόχρονα, διοργανώθηκαν τρεις ημερίδες κατά τις οποίες παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος και ο απολογισμός για τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη συμμετοχή των παιδιών στις παραστατικές τέχνες. Επίσης, παρουσιάστηκε η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων του προγράμματος, μέσα από παρουσιάσεις και ομιλίες συνεργατών και συντελεστών του σχεδιασμού και της υλοποίησης του Έργου «Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία».

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση διαπιστώσαμε ότι τόσο η ανταπόκριση που βρήκε το πρόγραμμα από μαθητές, εκπαιδευτικούς αλλά και από την τοπική κοινωνία κατά την υλοποίησή του, όσο και η αξιολόγησή που ακολούθησε ήταν ενθουσιώδης. Το γεγονός μας χαροποιεί ιδιαίτερα, καθώς επιβεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα βρήκε γόνιμο έδαφος για να καρποφορήσει σε όλες τις γωνιές της Ελλάδας, συμβάλλοντας στην καλλιέργεια των παιδιών με ένα ρεαλιστικό τρόπο, ο οποίος συνδυάζει δημιουργικά τη θεωρία με την πράξη.

Ευχαριστούμε το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων για την υποστήριξή του, όπως και το προσωπικό και τους συνεργάτες της ΕΛΣ για την συνεργασία τους σε όλη την διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.

Μύρων Μιχαηλίδης
Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Στόχοι

Η εμπειρία της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με την πανελλήνια αλλά και διεθνή αναγνώριση του έργου της μπορεί να αξιοποιηθεί σε όφελος των μαθητών και των δασκάλων των σχολείων.

Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με την όπερα, μία τέχνη που συνδυάζει μουσική, λόγο, εικαστικές τέχνες σε ένα σύνθετο σκηνικό έργο.

Παρά το έργο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, ο μέσος έλληνας μαθητής θεωρεί την όπερα ξένο είδος προς αυτόν. Μέσα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα η ΕΛΣ έρχεται κοντά του. Παρουσιάζει ένα έργο διασκευασμένο ειδικά γι' αυτόν, δίνοντάς του την ευκαιρία να γνωρίσει την τέχνη του λυρικού θεάτρου.

Το υλικό που θα παραλαμβάνουν οι καθηγητές, θα είναι αφορμή για θεατρικό παιχνίδι, και γενικότερα διαθεματικές εκπαιδευτικές δράσεις.

Η άφιξη της ομάδας της ΕΛΣ σε κάθε σχολείο θα αποτελεί ξεχωριστό γεγονός, καθώς θα δίνει την ευκαιρία στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς να έρθουν σε επαφή με καλλιτέχνες του λυρικού θεάτρου.

Τα παιδιά θα συνεργασθούν στο στήσιμο της παράστασης και θα καταλάβουν τη σημασία των επαγγελματιών που σχετίζονται με την όπερα και είναι απαραίτητα για το ανέβασμα ενός μουσικοθεατρικού έργου.

Η κατανόηση της αξίας της υψηλής τέχνης θα ανεβάσει το αισθητικό κριτήριο των παιδιών και θα τα βοηθήσει να εμπλουτίσουν τη ζωή τους.

Τι είναι όπερα;

Όπερα, λέξη που στα ιταλικά σημαίνει έργο, είναι ένα είδος σκηνικής τέχνης όπου ένα θεατρικό κείμενο αποδίδεται από τους καλλιτέχνες τραγουδιστά, με συνοδεία ορχήστρας. Μπορεί να υπάρχουν πεζοί διάλογοι ή μέρη απαγγελίας με μουσική συνοδεία. Η όπερα αντλεί την ξεχωριστή της γοητεία από την ένωση μουσικής και λόγου στο πλαίσιο ενός σκηνικού θεάματος.

Γιατί Εθνική Λυρική Σκηνή;

Λυρικό έλεγαν στην αρχαία Ελλάδα το τραγούδι που το συνόδευαν με λύρα. Σήμερα στα λυρικά θέατρα το τραγούδι συνοδεύεται από ορχήστρα. Και στις δύο, όμως, περιπτώσεις η μουσική ερμηνεύει το λόγο. Όπερα και λυρικό θέατρο είναι σήμερα ταυτόσημες έννοιες.

Μικρή Ιστορία της όπερας

Η όπερα υπάρχει εδώ και περισσότερα από τετρακόσια χρόνια. Όλα τα είδη των τεχνών ενσωματώνονται ή μπορούν να συμπεριληφθούν στην όπερα. Μουσική, δράμα, χορός, εικαστικές και τόσες άλλες τέχνες αποτελούν μέρος μιας παράστασης.

Οι όπερες αντλούν τα θέματά τους από διάφορες πηγές: μυθολογία, ιστορία, παραμύθια, θρύλους, λογοτεχνικά έργα κ.α.. Αρκεί η ιστορία να εμπνεύσει το συνθέτη. Δεν υπάρχει πολιτισμός που να μην έχει όμορφες ιστορίες για το καλό και το κακό, την αγάπη και το μίσος, τη ζωή και το θάνατο. Η μουσική έρχεται να περιγράψει, να ερμηνεύσει να ορίσει όλες αυτές τις ανθρώπινες καταστάσεις. Ο συνδυασμός της μουσικής και του λόγου είναι αυτός που προκαλεί στην όπερα, και γενικά σε όλα τα είδη του μουσικού θεάτρου, τόσο ισχυρά συναισθήματα.

Η εποχή της Αναγέννησης (τέλος 16^{ου} – αρχές 17^{ου} αιώνα)

Η όπερα είναι το αποτέλεσμα της προσπάθειας μιας παρέας μορφωμένων ανθρώπων στα τέλη του 16ου αιώνα να αναβιώσουν την αρχαία ελληνική τραγωδία.

Η παρέα αυτή ονομάστηκε Φλωρεντινή Καμεράτα, δηλαδή παρέα της Φλωρεντίας, ή Καμεράτα του Μπάρντι, από το όνομα του ευγενή που οργάνωνε τις συναντήσεις στο αρχοντικό του.

Κυρίαρχη μορφή της ομάδας αυτής ήταν ο Βιντσέντζο Γκαλιλέι, φημισμένος συνθέτης και πατέρας του μεγάλου

αστρονόμου. Η πρώτη όπερα, που παίχτηκε ποτέ, παρουσιάστηκε στη Μάντοβα το 1607 και δεν ήταν άλλη από τον περίφημο *Ορφέα* του Κλάουντιο Μοντεβέρντι, έργο που εξακολουθεί να παρουσιάζεται μέχρι σήμερα. Μέσα σε λίγες δεκαετίες η όπερα έγινε μόδα και η ξακουστή πόλη της Βενετίας στα μέσα του 17ου αιώνα είχε αποκτήσει τριάντα λυρικά θέατρα.

Η εποχή του Μπαρόκ (1600-1750)

Με κυρίαρχους συνθέτες τον Γκέοργκ Φρήντριχ Χαίντελ και τον Αντόνιο Βιβάλντι και με θέματα δανεισμένα κυρίως από την ελληνορωμαϊκή μυθολογία αλλά και από το επικό ποίημα *Η απελευθέρωση της Ιερουσαλήμ* του Τορκουάτο Τάσσο, η μπαρόκ όπερα άνηψε στις αυλές βασιλιάδων και αριστοκρατών. Οι όπερες εκείνης της εποχής αποτελούνται από πολλές άριες, που ακολουθούν η μία την άλλη.

Λίγο μετά το 1750 ο συνθέτης Κρίστοφ Βίλλιμπαλντ Γκλουκ ανανέωσε την όπερα απλουστεύοντας τα τραγούδι: αφαιρέσε από τις άριες τα πολλά στολίδια, που δεν άφηναν το κοινό να καταλάβει τα λόγια. Επίσης, έδωσε στην ορχήστρα πιο σημαντικό ρόλο.

Η Κλασική εποχή (τέλος 18^{ου} - αρχές 19^{ου} αιώνα)

Στο πνεύμα του Διαφωτισμού, λίγο πριν την Γαλλική Επανάσταση, ο Μότσαρτ συνέβαλε καθοριστικά στην μετεξέλιξη της όπερας σε πιο λαϊκό είδος, γράφοντας έργα που τα παρακολουθούσαν όχι μόνο οι αριστοκράτες αλλά και το ευρύτερο κοινό. Αυτό το πέτυχε συνθέτοντας όπερες στην γλώσσα των συμπολιτών

του, δηλαδή στα γερμανικά. Το πιο γνωστό παράδειγμα είναι ο *Μαγικός αυλός*. Την ίδια εποχή σε όλη την Ευρώπη αναπτύχθηκε η κωμική όπερα. Βασικό της χαρακτηριστικό είναι ότι τα κείμενα είναι στην γλώσσα κάθε χώρας –στα ιταλικά, στα γαλλικά, στα αγγλικά, στα ισπανικά, στα γερμανικά- και ότι τα θέματα είναι σύγχρονα με την εποχή, δηλαδή δεν είναι εμπνευσμένα από τη μυθολογία ή την ιστορία.

Η Ρομαντική περίοδος (1827-1900)

Η όπερα *Φιντέλιο* του Μπετόβεν φαίνεται να είναι το έργο που οδηγεί σε μια νέα εποχή για την λυρική τέχνη. Η έκφραση έντονων προσωπικών συναισθημάτων, ουσιαστικό στοιχείο του Ρομαντισμού, κυριαρχεί και στους Ιταλούς συνθέτες της εποχής: Ροσσίνι, Μπελλίνι και Ντονιτσέτι. Ο πιο φημισμένος όμως συνθέτης της περιόδου αυτής ήταν ο Ιταλός Τζουζέππε Βέρντι.

Την ίδια εποχή με τον Βέρντι, στη Γερμανία ο Ρίχαρντ Βάγκνερ ανατρέχει για μία ακόμα φορά στα ιδεώδη της αρχαίας Ελλάδας και επιχειρεί το ακόμα πιο σφικτό πάντρεμα του λόγου με τη μουσική και το θέαμα. Πιστεύει ότι η όπερα δεν είναι απλώς ψυχαγωγία, αλλά έχει τη δύναμη να διαπαιδαγωγήσει ανθρώπους, όπως έκανε το θέατρο στην αρχαιότητα. Λίγο αργότερα, ο Ρίχαρντ Στράους, κληρονόμος της βαγκνερικής παράδοσης, στρέφεται σε θέματα εμπνευσμένα από την αρχαιότητα.

Παράλληλα, κυρίως στο Παρίσι και στην Βιέννη αναπτύχθηκαν και νέα είδη όπως η οπερέτα, που συνδυάζει την ανάλαφρη θεματική με περισσότερη πρόζα.

Βερισμός

Ο Ιταλός Τζακόμο Πουτσίνι παίρνει τη σκυτάλη από τον Βέρντι αλλά θέλει η μουσική του να ηχεί πιο ρεαλιστική και οι ήρωές του να μοιάζουν πιο αληθινοί. Γι αυτό, το κίνημα στο οποίο εντάσσονται αρκετά έργα του ονομάζεται βερισμός, από την ιταλική λέξη *vero* που σημαίνει αλήθεια.

Εθνικές σχολές

Βασικό στοιχείο της Ρομαντικής περιόδου είναι η δημιουργία και ενδυνάμωση εθνικών κρατών, που βασίζονται στην γλώσσα και στον πολιτισμό κάθε λαού. Έτσι, σταδιακά αναπτύχθηκαν «εθνικές» σχολές μουσικής σε όλα τα κράτη. Οι όπερες αντλούσαν τα θέματά τους συνήθως από την Ιστορία ή την παράδοση κάθε τόπου και η μουσική στηριζόταν στην παραδοσιακή μουσική κάθε λαού. Πιο γνωστές είναι σήμερα αρκετές όπερες από την ανατολική Ευρώπη και τη Ρωσία, που έγραψαν συνθέτες όπως ο Τσέχος Σμέτανα ή ο Ρώσος Μούσσογκσκι.

Ελλάδα

Στη χώρα μας συνθέτες όπερας υπάρχουν ήδη από τον 19^ο αιώνα. Ο Ζακυνθινός Παύλος Καρρέρ (ή Καρρέρης) εμπνεύστηκε όπερες από την ελληνική Επανάσταση, όπως ο *Μάκρος Μπότσαρης*, η *Κυρά Φροσύνη* και *Δέσπω, ηρωίς του Σουλίου*. Ο Κερκυραίος Σπυρίδων Σαμάρας σταδιοδρόμησε κυρίως στην Ιταλία, όπου έργα του παίχτηκαν ακόμα και στη Σκάλα του Μιλάνου. Μία σύνθεσή του, τη γνωρίζουμε όλοι: είναι ο Ύμνος των Ολυμπιακών Αγώνων «Αρχαίο Πνεύμα αθάνατο» σε ποίηση Κωστή Παλαμά. Στον 20^ο αιώνα ο κυριότερος Έλληνας συνθέτης όπερας είναι ο Μανώλης Καλομοίρης, που μεταξύ άλλων έχει μελοποιήσει έργα του Νίκου Καζαντζάκη.

Ο 20^{ος} αιώνας

Στον 20^ο αιώνα δημιουργούνται πολλά ρεύματα στις τέχνες και στη μουσική. Ορισμένοι συνθέτες, όπως ο Άλμπαν Μπεργκ και ο Ίγκορ Στραβίνσκι, θέλουν να γυρίσουν σελίδα και να απαλλαγούν από τον τρόπο έκφρασης του Ρομαντισμού. Άλλοι, όπως ο Κλωντ Ντεμπυσσώ επηρεάζονται από την παραδοσιακή μουσική ασιατικών πολιτισμών, την οποία γνώρισαν τότε για πρώτη φορά, χάρη σε παγκόσμιες εκθέσεις που έγιναν σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Σε άλλους, όπως ο Σεργκέι Προκόφιεφ και ο Ντμίτρι Σοστακόβιτς, το σοβιετικό καθεστώς επιβάλλει πως θα γράφουν. Κάποιοι άλλοι, όπως ο Κουρτ Βάιλ, συνθέτουν αντιδρώντας στο ναζιστικό καθεστώς που τελικά οδήγησε στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στην ανατολική Ευρώπη εμφανίζονται αρκετοί συνθέτες με ξεχωριστή μουσική γλώσσα, όπως ο Τσέχος Λέος Γιάνατσεκ και ο Ούγγρος Μπέλα Μπάρτοκ. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο όλο και περισσότεροι αμερικανοί συνθέτες, όπως ο Φίλιπ Γκλκας και ο Τζον Άνταμς, ασχολούνται με την όπερα.

που επέφερε η Γαλλική Επανάσταση, την ανάγκη της ξεχωριστής έκφρασης κάθε έθνους κατά την εποχή του Ρομαντισμού, το ερευνητικό πνεύμα και την ανάγκη για διαρκώς νέες κατακτήσεις στον 20^ο αιώνα.

Στην Ελλάδα παίζονταν όπερες ήδη από τον 18^ο αιώνα ενώ Έλληνες συνθέτες γράφουν έργα από τον 19^ο αιώνα μέχρι σήμερα.

Ανακεφαλαίωση

Η όπερα είναι μία τέχνη που δημιουργήθηκε κατά την περίοδο της Αναγέννησης, όταν μορφωμένοι άνθρωποι στην Φλωρεντία θέλησαν να αναβιώσουν το αρχαίο ελληνικό θέατρο. Η νέα τέχνη ακολούθησε την Ιστορία του ευρωπαϊκού πνεύματος και την πολιτική ιστορία αρχικά της Ευρώπης και στον 20^ο αιώνα ολόκληρου του κόσμου. Η θεματολογία και η μουσική προσδιορίστηκαν από το ανθρωπιστικό πνεύμα της Αναγέννησης, τις αξίες του Διαφωτισμού κατά τον 18^ο αιώνα, τις κοινωνικές ανατροπές

Η οπερατική φωνή

Δεν φτάνει μια όμορφη φωνή για να τραγουδήσει κανείς στην όπερα. Οι επίδοξοι τραγουδιστές όπερας χρειάζονται πολύχρονη συστηματική δουλειά για να μπορέσουν να τραγουδήσουν σε ένα λυρικό θέατρο. Αντίθετα με τους τραγουδιστές της εμπορικής μουσικής, οι λυρικοί τραγουδιστές σπανίως χρησιμοποιούν μικρόφωνο. Ο μονωδός, όπως συχνά λέμε τον τραγουδιστή όπερας στην Ελλάδα, χρησιμοποιεί το ίδιο του το σώμα ως φυσική ενίσχυση. Η δύναμη του διαφράγματος καθώς και οι κοιλότητες του προσώπου παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ένταση και στην ποιότητα της φωνής του. Ας μην ξεχνάμε ότι η φωνή του πρέπει να περάσει τον όγκο της ορχήστρας και να φτάσει ακόμη και στα τελευταία καθίσματα του θεάτρου.

Οι έξι βασικές κατηγορίες φωνής είναι οι εξής:

Γυναίκες

Υψίφωνος (σοπράνο) – Η ψηλότερη γυναικεία φωνή. Μοιάζει με το βιολί και το φλάουτο σε έκταση και ποιότητα. Η υψίφωνος συχνά είναι η κύρια ηρωίδα της όπερας και εκφράζει την αγνότητα και την νεανικότητα. Η Ροζίνα στον *Κουρέα της Σεβίλλης* ερμηνεύεται στην παράστασή μας από υψίφωνο.

Μεσόφωνος (μετζοσοπράνο) – Η μεσαία γυναικεία φωνή. Μοιάζει με το όμποε ή το κλαρινέτο στη χαμηλή του έκταση. Οι ρόλοι που ερμηνεύει είναι πολυποίκιλοι: μητέρες, τσιγγάνες, μάγισσες, υπηρέτριες. Μερικές φορές ερμηνεύει και ρόλους νέων ανδρών. Η Μπέρτα στο έργο μας είναι μεσόφωνος ή κοντράλτο.

Κοντράλτο - Η χαμηλότερη γυναικεία φωνή. Μοιάζει με τη βιόλα. Συχνά, στη ρομαντική όπερα ερμηνεύουν χαρακτήρες ηλικιωμένων γυναικών ή μαντισσών.

Άντρες

Τενόρος (οξύφωνος) - Η ψηλότερη αντρική φωνή. Μοιάζει με την τρομπέτα. Συνήθως, στην ρομαντική όπερα υποδύεται τον ήρωα. Ο κόμης Αλμαβίβα είναι τενόρος.

Βαρύτονος – Η μεσαία αντρική φωνή. Μοιάζει με το κόρνο ή το τσέλο. Συχνά είναι αντίπαλος του τενόρου και διεκδικεί την αγαπημένη του κεντρικού ρομαντικού ήρωα. Ο Φίγκαρο είναι βαρύτονος.

Βαθύφωνος (μπάσος) - Η χαμηλότερη αντρική φωνή. Μοιάζει με το τρομπόνι. Συχνά ερμηνεύει ρόλους ηλικιωμένων και σοφών ανδρών ή και κωμικούς ρόλους. Ο Ντον Μπαζίλιο είναι βαθύφωνος.

Το γλωσσάρι της όπερας

Α καμπέλλα: Μουσική που τραγουδιέται από τη χορωδία χωρίς συνοδεία μουσικών οργάνων, όπως γινόταν π.χ. την εποχή της Αναγέννησης στην Καμπέλλα Σιστίνα στο Βατικανό.

Αντίστιξη: Όταν πολλές φωνές τραγουδούν συγχρόνως διαφορετικές μελωδικές γραμμές, αλλά όλες μαζί ακούγονται όμορφα.

Αρμονία: Όταν πολλές φωνές τραγουδούν συγχρόνως από μια διαφορετική νότα, αλλά όλες μαζί ταιριάζουν όμορφα στο αυτί μας. Για παράδειγμα, με μια κίνηση του χεριού μπορούμε να παίξουμε στο πιάνο ή στην κιθάρα περισσότερες νότες ταυτόχρονα, που όλες μαζί θα ηχούν ωραία.

Άρια: Έτσι λέμε ένα τραγούδι στην όπερα. Η άρια παίζει σημαντικό ρόλο. Μέσω αυτής ο ήρωας εκφράζει τα συναισθήματά του, τις σκέψεις του και αποκαλύπτεται ο χαρακτήρας του.

Διευθυντής ορχήστρας: Είναι ο άνθρωπος που διευθύνει την ορχήστρα. Σε μία παράσταση όπερας συντονίζει όλο το θέαμα: διευθύνει την ορχήστρα και την χορωδία και επίσης καθοδηγεί του τραγουδιστές. Κάτι αντίστοιχο με τον καπετάνιο του πλοίου. Σε αυτόν υπακούνε όλοι. Κρατάει το ρυθμό και υποδεικνύει στους μουσικούς και τους τραγουδιστές τα συναισθήματα και το ύψος του έργου.

Έγχορδα: Τα όργανα της κλασικής ορχήστρας που ο ήχος τους παράγεται από τον παλμό των χορδών. Στην ομάδα αυτή ανήκουν βιολί, βιόλα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο.

Εισαγωγή: Είναι ένα ορχηστρικό κομμάτι, που ακούγεται συνήθως πριν σκηνοθεθεί η αυλαία. Σκοπό έχει να μας εισάγει στην διάθεση του έργου, να καταλάβουμε αν είναι χαρούμενο ή τραγικό. Μπορεί να λέγεται επίσης ουβερτούρα, ή πρελούδιο ή, σε όπερες του μπαρόκ, συμφωνία.

Ενδυματολόγος: Ο ενδυματολόγος μελετά το έργο και σχεδιάζει τα κοστούμια της παράστασης σε συνεργασία με το σκηνοθέτη. Σχεδιάζει, δηλαδή, σύμφωνα με τη δική του φαντασία, τι φοράει ο κάθε ήρωας σε κάθε σκηνή. Σύμφωνα με τα σχέδια του ενδυματολόγου αγοράζονται τα υφάσματα και φτιάχνονται τα κοστούμια.

Ζωγράφος: Ζωγραφίζει τα σκηνικά που τοποθετούμε στη σκηνή. Μπορεί να τα βάψει με ένα χρώμα, αλλά και να ζωγραφίσει ολόκληρη εικόνα με πολλές λεπτομέρειες. Επίσης, ζωγραφίζει και τα φόντα που συμπληρώνουν τα σκηνικά επί σκηνής και μας δείχνουν το βάθος του χώρου ή τον ορίζοντα ή και μόνο τον ουρανό.

Κατασκευαστής ειδών φροντιστηρίου: Φροντιστήριο, στο θέατρο, ονομάζεται κάθε αντικείμενο που χρησιμοποιείται στη σκηνή. Τα αντικείμενα ονομάστηκαν έτσι επειδή «φροντίζουν» να γίνει σωστά η παράσταση. Ο κατασκευαστής ειδών φροντιστηρίου είναι εκείνος που κατασκευάζει τέτοια αντικείμενα, τα οποία χρειάζονται για να παίξουμε ένα έργο. Μπορεί να φτιάξει κάθε αντικείμενο που μπορούμε να φανταστούμε, όπως κλειδιά, ψεύτικα ψαλίδια, πουγκιά, ομπρέλες, μάσκες, και πολλά άλλα.

Κατασκευαστής ενδυμάτων: Σχεδιάζει και ράβει τα κοστούμια που χρησιμοποιούνται στο έργο, ακολουθώντας τα σχέδια του ενδυματολόγου. Κόβει το σχήμα του κάθε κοστούμιού σε ένα ύφασμα που στη συνέχεια ράβεται. Επίσης, προσθέτει στα κοστούμια διακοσμητικά στοιχεία. Αρκετές φορές, ο κατασκευαστής ενδυμάτων, επιμελείται και φροντίζει την ένδυση των καλλιτεχνών.

Κουαρτέτο: Όταν τέσσερις μουσικοί παίζουν μαζί ή όταν τέσσερις τραγουδιστές τραγουδούν μαζί.

Κουίντα: Πλάγιο παραπέτασμα στη σκηνή του θεάτρου, που κρύβει τη θέα προς τα παρασκήνια.

Κρουστά: Όργανα της κλασικής ορχήστρας που ο ήχος τους παράγεται είτε όταν τα κτυπάμε με ειδικές ξύλινες μπαγκέτες είτε όταν τα κτυπάμε μεταξύ τους. Τέτοια όργανα είναι τα τύμπανα, η γκραν κάσα, τα κύμβαλα, το τρίγωνο, το ταμπούρο κ.ά.

Λάιτ μοτίφ: Όρος που προέρχεται από τα Γερμανικά και σημαίνει «καθοδηγητικό μοτίβο». Πρόκειται για μια μελωδία ή γενικά μια μουσική ιδέα που συμβολίζει ένα πρόσωπο, χώρο, ιδέα, σκέψη, θεϊκή παρέμβαση. Κάθε φορά που την ακούμε καταλαβαίνουμε ότι πρόκειται για το ίδιο πράγμα. Το λάιτ μοτίφ είναι χαρακτηριστικό στοιχείο στις όπερες του Βάγκνερ.

Λιμπρέτο: Το κείμενο της όπερας. Ο συγγραφέας που το γράφει λέγεται λιμπρετίστας.

Μιούζικαλ: Μουσικό θεατρικό έργο ανάλογο με την όπερα αλλά με περισ-

σότερους διαλόγους πρόζας, δηλαδή χωρίς τραγούδι. Συνήθως, η υπόθεση έχει καλό τέλος. Εμφανίζεται κυρίως στις αγγλοσαξονικές χώρες κατά τον 20^ο αιώνα.

Μπελ κάντο: Στα Ιταλικά σημαίνει «ωραίο τραγούδι». Στην ουσία είναι μία τεχνική των τραγουδιστών της όπερας. Άνθισε στην ιταλική όπερα του μπαρόκ. Επίσης, ορισμένοι αναφέρονται με αυτό τον όρο και σε Ιταλούς συνθέτες του Ρομαντισμού, στον Ροσσίνι, τον Μπελλίνι και τον Ντονιτσέτι.

Μονωδός: Έτσι λέγεται ο τραγουδιστής της όπερας.

Ντουέτο: Όταν δύο μουσικοί παίζουν μαζί ή όταν δύο τραγουδιστές τραγουδούν μαζί.

Οπερέτα: Μουσικό θεατρικό είδος. Στις οπερέτες η υπόθεση είναι πιο ανάλαφρη από την όπερα, η μουσική εύθυμη και υπάρχουν πολλοί πεζοί διάλογοι. Το τέλος του έργου είναι συνήθως καλό. Η οπερέτα καλλιεργήθηκε κυρίως στο Παρίσι και στην Βιέννη. Και στην Ελλάδα, όμως, έχουμε εξαιρετους συνθέτες οπερέτας όπως ο Θεόφραστος Σακελλαρίδης και ο Νίκος Χατζηποστόλου.

Παρασκήνια: Ό,τι βρίσκεται πλάι, πίσω και κάτω από τη σκηνή.

Πλαστικός ζωγράφος: Επιμελείται όλα τα μέρη των σκηνικών που είναι ανάγλυφα, δηλαδή που πρέπει να σκαλιστούν πάνω σε μία επιφάνεια. Μπορεί να φτιάξει έναν άγριο τοίχο, αλλά και μία ωραία ανάγλυφη εικόνα. Επίσης, φτιάχνει όλα τα γλυπτά, αν χρειάζομαστε γλυπτά στην παράσταση.

Πνευστά: Όργανα της ορχήστρας, των οποίων ο ήχος παράγεται με το φύσημα στο επιστόμιο του οργάνου. Χωρίζονται σε ξύλινα, όπως το φλάουτο, το όμποε, το κλαρινέτο, το φαγκότο και το σαξόφωνο, που όμως σπάνια παίζει στην ορχήστρα και σε χάλκινα, όπως η τρομπέτα, το κόρνο, το τρομπόνι και η τούμπα.

Πράξη: Κάθε θεατρικό έργο χωρίζεται σε πράξεις. Κάθε πράξη έχει τη δική της υπόθεση και τη δική της κορύφωση. Τα έργα που έχουν μια μόνον πράξη λέγονται μονόπρακτα.

Ρετσιτατίβο: Έτσι λέγεται η τραγουδιστή απαγγελία ενός ή περισσότερων μονωδών. Στα μέρη αυτά προχωράει γρήγορα.

Σκάμμα (ή τάφος) της ορχήστρας: Ο χώρος που βρίσκεται μπροστά και λίγο χαμηλότερα από τη σκηνή. Εκεί μπαίνουν οι μουσικοί της ορχήστρας για να παίξουν. Είναι απαραίτητο ο χώρος αυτός να είναι πιο χαμηλά από τη σκηνή έτσι ώστε οι μουσικοί της ορχήστρας να μην εμποδίζουν τους θεατές να βλέπουν καλά.

Σκηνή: Σκηνή του θεάτρου είναι ο χώρος όπου παίζουν οι ηθοποιοί και οι τραγουδιστές. Σκηνή ενός έργου είναι ένα μέρος από μία πράξη του.

Σκηνοθέτης: Είναι ο άνθρωπος που αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο θα παρουσιαστεί το έργο. Αποφασίζει πως θα είναι η εικόνα της παράστασης, δηλαδή αυτό το οποίο θα βλέπουμε. Δίνει οδηγίες στον σκηνογράφο και στον ενδυματολόγο και καθοδηγεί τους τραγουδιστές.

Σκηνογράφος: Ο σκηνογράφος μελετά το έργο και σχεδιάζει το σκηνικό της παράστασης με βάση τις επιθυμίες του σκηνοθέτη. Σχεδιάζει, δηλαδή, τον τόπο και το χώρο που φαντάζεται ότι συμβαίνουν τα γεγονότα που περιγράφει το έργο. Φαντάζεται όλη την ατμόσφαιρα του έργου. Από τα σχέδια του σκηνογράφου φτιάχνονται τα σκηνικά, δηλαδή, τα σπίτια, τα τοπία, τα δέντρα, καθώς και όλα τα αντικείμενα που χρειάζονται για να παιχτεί το έργο.

Σκηνικά: Είναι ο,τιδήποτε δημιουργεί την εικόνα μιάς παράστασης. Μπορεί να είναι κατασκευές που απεικονίζουν κτήρια ή ένα απλό πανί στο οποίο έχουν ζωγραφιστεί τοπία ή ό,τι άλλο αποφασίσουν ο σκηνοθέτης με τον σκηνογράφο.

Σταγκόνια: Είναι οι μεγάλες σιδερένιες βέργες που βρίσκονται πάνω από τη σκηνή. Πάνω στα σταγκόνια οι τεχνικοί κρεμούν τα φώτα ή και τα σκηνικά.

Συνθέτης: Είναι αυτός που έχει γράψει τη μουσική του έργου.

Σχαρίστας: Χειρίζεται όλους του μηχανισμούς της σκηνής που δίνουν κίνηση στα κινητά μέρη του σκηνικού, προς όλες τις κατευθύνσεις. Οι μηχανισμοί μπορεί να είναι ηλεκτροκίνητοι ή μηχανοκίνητοι.

Σχεδιαστής κομμωτής: Χτενίζει τα μαλλιά των καλλιτεχνών ώστε να ταιριάζουν με το ύφος του ρόλου τους. Το χτένισμα συμπληρώνει την εικόνα του κάθε ήρωα όταν φοράει το κοστούμι του. Ο σχεδιαστής κομμωτής συχνά είναι και περουκιέρης, δηλαδή, κατασκευάζει περούκες που έχουν ειδικό σχέδιο ή συχνά ακολουθούν τη μόδα μιας παλιότερης εποχής.

Σχεδιαστής μακιγιάζ: Είναι εκείνος που βάζει το πρόσωπο όλων των καλλιτεχνών πριν βγουν στην σκηνή, προκειμένου να τους κάνει να μοιάζουν με τον ρόλο που υποδύονται. Χρησιμοποιεί ειδικές μπογιές, κρέμες κ.λπ. Έτσι, αν το απαιτεί ο ρόλος, μπορεί να μετατρέψει μία νέα και όμορφη τραγουδίστρια σε γριά μάγισσα, ή έναν όχι και τόσο νέο τραγουδιστή σε γοπτευτικό νέο. Στα Ελληνικά η ειδικότητα αυτή λέγεται ψιμυθιολόγος, από την αρχαία ελληνική λέξη ψιμύθιο, που σημαίνει λευκή σκόνη, αλλά και στολίδι, φτιασίδι.

Σχεδιαστής-ράπτης καπέλων: Σχεδιάζει και κατασκευάζει τα καπέλα που φορούν οι ήρωες του έργου. Ακολουθεί τα σχέδια του ενδυματολόγου. Επίσης, φτιάχνει διακοσμητικά και συμπληρωματικά στοιχεία που μπορεί να φοριούνται στο κεφάλι, όπως διαδήματα/στέμματα, λουλούδια, στεφάνια, κορδέλες και άλλα.

Σχεδιαστής φωτισμών: Είναι εκείνος που αποφασίζει πώς ανάβουν τα φώτα στη σκηνή. Διαβάζει το έργο και συνεργάζεται με τον σκηνοθέτη, το σκηνογράφο και τον ενδυματολόγο. Αποφασίζει πόσο φως θα έχει η κάθε σκηνή του έργου και από ποια μεριά θα έρχεται το φως, ώστε να φαίνονται οι ήρωες και όλη η δράση. Επίσης, βάζει φως για να γίνουν ειδικά εφέ (π.χ. αστραπές της βροχής).

Τρίο: Όταν τρεις μουσικοί παίζουν μαζί ή όταν τρεις τραγουδιστές τραγουδούν μαζί.

Φινάλε: Το τελικό μέρος του έργου.

Χορωδία: Είναι μια ομάδα τραγουδιστών που τραγουδούν όλοι μαζί. Η χορωδία είναι χωρισμένη κατά φωνές, αντρικές και γυναικείες και συχνά παίζει τον ρόλο που έπαιξε ο χορός στην αρχαία τραγωδία.

ΤΖΟΑΚΙΝΟ ΡΟΣΣΙΝΙ

Ο κουρέας της Σεβίλλης

Σύντομη εισαγωγή στη ζωή και το έργο του Ροσσίνι

Ο Τζοακίνο Αντόνιο Ροσσίνι (1792–1868) ήταν Ιταλός συνθέτης παγκοσμίως γνωστός για τις όπερες που έγραψε με πιο φημισμένες από αυτές τον *Κουρέα της Σεβίλλης*, την *Σταχτοπούτα*, τον *Ταγκρέδο* και τον *Γουλιέλμο Τέλλο*. Εκτός από όπερες έγραψε επίσης έργα θρησκευτικής μουσικής, τραγούδια και μουσική δωματίου. Όσο ζούσε ακόμα χαρακτηρίστηκε ως «ο Ιταλός Μότσαρτ».

Γεννήθηκε στο Πέζαρο, μια μικρή πόλη της Αδριατικής σε μια οικογένεια με μουσική παράδοση. Ο πατέρας του έπαιζε κόρνο και η μητέρα του ήταν τραγουδίστρια.

Μετά την φυλάκιση του πατέρα του για πολιτικούς λόγους (επειδή ήταν δημοκρατικός), η μητέρα του τον έφερε στην Μπολόνια, όπου πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια δουλεύοντας σε κρεοπωλείο και αργότερα σε σιδηράδικο. Παράλληλα, σπούδαζε μουσική και έδειξε πολύ νωρίς το ταλέντο του.

Η πρώτη του όπερα, *Το προικοσύμφωνο*, ανέβηκε στη Βενετία όταν ήταν ακόμη δεκαοκτώ χρονών.

Στα είκοσί του χρόνια έγραψε τον *Ταγκρέδο* και την *Ιταλίδα στο Αλγέρι*, έργα που σημείωσαν μεγάλη επιτυχία.

Παντρεύτηκε τη διάσημη τραγουδίστρια της όπερας Ιζαμπέλλα Κολμπράν.

Η πιο γνωστή του όπερα *Ο κουρέας της Σεβίλλης* παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1816 στη Ρώμη, στο θέατρο Αρτζεντίνα. Το λιμπρέτο ήταν του Τσέζαρε Στερμπίνι.

Ανάμεσα στα 1815 και 1823 συνέθεσε είκοσι όπερες, όχι μόνον κωμικές αλλά και σοβαρές.

Από το 1823 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι όπου μέχρι το 1829 έγραψε την κωμική όπερα *Ο κόμης Ορύ* και την σοβαρή όπερα *Γουλιέλμος Τέλλος*. Αυτή ήταν και η τελευταία όπερα που συνέθεσε. Στα 37 του χρόνια είχε συνθέσει 39 όπερες. Το 1829 επέστρεψε στην Μπολόνια.

Το τελευταίο του έργο ήταν μία θρησκευτική σύνθεση, το *Stabat Mater* (άρχισε να το γράφει το 1832 και το ολοκλήρωσε το 1841).

.....

Από το 1832 έως το θάνατό του το 1868 έπαψε ουσιαστικά να συνθέτει. Έγραψε μόνον ελάχιστα έργα μουσικής δωματίου για ιδιωτικές συναυλίες.

.....

Το 1846, μετά τον θάνατο της πρώτης του γυναίκας παντρεύτηκε την Ολυμπία Πελισσιέ.

.....

Από το 1855 επέστρεψε στο Παρίσι, όπου το σπίτι του έγινε σαλόνι συνάντησης μεγάλων καλλιτεχνικών προσωπικοτήτων της εποχής.

.....

Ασχολήθηκε πολύ συστηματικά με τη μαγειρική, αφήνοντας παρακαταθήκη μία σειρά από περίφημες συνταγές.

.....

Η περιουσία του Ροσσίνι αποτιμήθηκε σε 2,5 εκατομμύρια φράγκα, που αντιστοιχούν σε περίπου 1,4 εκατομμύρια σημερινά δολάρια. Μεγάλο μέρος της περιουσίας αυτής κληρονομήθηκε από την κοινότητα του Πέζαρο ή οποία ίδρυσε το μετέπειτα Κρατικό Ωδείο Τζοακίνο Ροσσίνι.

.....

Τα πρόσωπα του έργου

Αρλεκίνος (χορευτής-ηθοποιός): Διανεσμένος από το ιταλικό λαϊκό θέατρο κομάντια ντελ άρτε. Στη συγκεκριμένη διασκευή παίζει το ρόλο του αφηγητή και σχολιαστή των καταστάσεων που δημιουργούνται.

Κόμης Αλμαβίβα (τενόρος): Είναι αριστοκράτης, πλούσιος και βασικός ήρωας του έργου. Είναι ερωτευμένος με τη Ροζίνα και κάνει ότι μπορεί προκειμένου να την προσεγγίσει και να τη ζητήσει σε γάμο. Μεταμορφώνεται σε στρατιωτικό με το όνομα Λιντόρο αλλά και σε καθηγητή μουσικής με το όνομα Ντον Αλόνσο, προκειμένου να μπει στο σπίτι του Ντον Μπάρτολο, όπου μένει η Ροζίνα.

Ροζίνα (υψίφωνος): Νέα, όμορφη, έξυπνη και λαμπερή. Ερωτευμένη με τον κόμη Αλμαβίβα.

Φίγκαρο (βαρύτονος): Ο πανούργος καταφερτζής κουρέας που καταπιάνεται με όλα. Σύμφωνα με το παλιό επάγγελμα του κουρέα-χειρουργού, εκτός από κουρέματα και χτενίσματα, κάνει και διάφορα γιατροσόφια (ενέσεις, κλύσματα, κ.λπ.). Βοηθάει τους δύο ερωτευμένους να επιτύχουν το σκοπό τους, που δεν είναι άλλος από τον γάμο.

Ντον Μπάρτολο (βαθύφωνος): Κηδεμόνας της Ροζίνας. Γιατρός στο επάγγελμα. Γεροξεκούτης και τσιγκούνης. Θέλει να παντρευτεί την Ροζίνα μόνο και μόνο για να σφετεριστεί την περιουσία που της έχουν αφήσει οι γονείς της.

Ντον Μπαζίλιο (βαθύφωνος): Καθηγητής μουσικής και φίλος του Ντον Μπάρτολο. Πανούργος και συκοφάντης, έτοιμος να κάνει τα πάντα προκειμένου να τσεπώνει χρήματα.

Συμβολαιογράφος: Η όπερά μας διαδραματίζεται στην Ισπανία, αλλά ο συγγραφέας του έργου στο οποίο στηρίζεται το λιμπρέτο, είναι Γάλλος και έγραψε το κείμενο λίγο πριν την Γαλλική Επανάσταση. Την εποχή εκείνη υπήρχε στην Ευρώπη ήδη πολιτικός γάμος. Αρκούσαν, δηλαδή, ένα συμβόλαιο, ένας συμβολαιογράφος και δύο μάρτυρες προκειμένου να παντρευτεί ένα ζευγάρι.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Ο κουρέας της Σεβίλλης: Ένα παραμύθι για μια πρώτη ανάγνωση, αφορμή για εργασία πριν την παράσταση

«Ροζίνα... κλείσε αμέσως την πόρτα του μπαλκονιού και έλα μέσα». Ακούστηκε ξαφνικά η αυστηρή φωνή του Ντοτόρε Μπάρτολο και αμέσως η Ροζίνα, περισσότερο θυμωμένη παρά τρομαγμένη, υπάκουσε, μπήκε στο δωμάτιο και κάθισε στην άκρη του κρεβατιού.

Η μοίρα της, την είχε φέρει στο σπίτι του γιατρού, ο οποίος έγινε κηδεμόνας της για να την προστατέψει (όπως της έλεγε!), από τους κινδύνους της ζωής. Ο σκοπός του όμως δεν ήταν καλός. Ήλπιζε κατά βάθος, ότι κάποια μέρα, αργά ή γρήγορα, θα την έπειθε να γίνει γυναίκα του. Όχι γιατί την αγαπούσε, αλλά επειδή έτσι θα έβαζε στο χέρι την προίκα, που η νεαρή κοπέλα είχε κληρονομήσει από τους γονείς της.

Για να επιτύχει το σχέδιό του, την είχε κλεισμένη όλη μέρα σ' ένα δωμάτιο. Δεν της επέτρεπε να βγει ούτε στιγμή έξω χωρίς να την συνοδεύει. Πρώτα για να της επιβάλλει συνεχώς την όχι και τόσο ευχάριστη συντροφιά του, και ύστερα από φόβο μήπως γνωρίσει, ερωτευθεί και τελικά παντρευτεί κάποιον άλλον. Αυτό θα ήταν καταστροφή για κείνον· θα έχανε την πολυπόθητη προίκα της.

Το χρήμα, αν και γιατρός, ήταν το αδύνατο σημείο του. Κάθε νόμισμα προτού με λύπη το παραδώσει σε ξένα χέρια, όσο μικρό και να 'ταν, το γύριζε και το ξαναγύριζε μην τυχόν και κάνει λάθος. Η φιλαργυρία του ήταν ξακουστή και παροιμιώδης. Αυτό, τον έκανε σκληρό με την κακόμοιρη κοπέλα, παρόλο που σε όλους διατυμπάνιζε πως ό,τι κάνει, το κάνει για το καλό της. Έτσι είναι οι άνθρωποι πολλές φορές: επικαλούνται ευγενή κίνητρα για τις άσχημες πράξεις τους.

Η Ροζίνα, αν και θαρραλέα, συχνά καθόταν στο κρεβάτι της κι έκλαιγε. Το 'χε μεγάλο καημό που δεν μπορούσε και αυτή να συναναστραφεί με ανθρώπους της ηλικίας της. Να παίξει, να γελάσει, να χαρεί. Μοναδική της παρηγοριά και μια στοιχειώδης επαφή με τον έξω κόσμο, εκτός από μερικά μαθήματα τραγουδιού με έναν απαίσιο μουσικοδιδάσκαλο, τον Ντον Μπαζίλιο, ήταν ένα μικρό μπαλκόνι που έβλεπε στον δρόμο και στον κήπο του απέναντι σπιτιού.

Πολλές ώρες την ημέρα καθόταν εκεί, διάβαζε ένα βιβλίο, ή ονειρευόταν ακούγοντας τα γλυκά κελαδίσματα των πουλιών. Οι λιγιστοί διαβάτες την χαιρετούσαν ευγενικά κι εκείνη ανταπέδιδε με ένα όμορφο χαμόγελο.

Ο Ντον Μπαζίλιο ερχόταν στο σπίτι τους κάθε δεύτερη μέρα, εκτός Κυριακής. Η μουσική δεν τον ενδιέφερε και πολύ. Την περισσότερη ώρα την περνούσε λέγοντας άσχημα πράγματα για τους άλλους. Δεν του περίσσευε καλή κουβέντα για κανέ-

ναν. Εκτός από αυτό, συνέχεια τη ρωτούσε αν και πόσο είναι ευχαριστημένη με τη ζωή της, πώς περνά την ώρα της όλη μέρα, και διάφορα άλλα που ένας διακριτικός άνθρωπος δεν θα έπαιρνε ποτέ το θάρρος να ρωτήσει. Είναι πολύ πιθανό ότι και για την ίδια θα μιλούσε στους άλλους, με όχι και τόσο κολακευτικό τρόπο. Το αποτέλεσμα ήταν να της δημιουργήσει τη βεβαιότητα, ότι ο μόνος λόγος για την παρουσία του στο σπίτι, δεν ήταν τα μαθήματα μουσικής, αλλά η ικανοποίηση της περιέργειας του γιατρού για όλα αυτά που κάνει ή σκέφτεται. Με άλλα λόγια, μια φρικτή υποψία την είχε κυριεύσει: ότι ο Ντον Μπαζιλιο, με την βαθιά, σχεδόν τρομακτική φωνή, δεν ήταν παρά ένας κατάσκοπος του κηδεμόνα της.

Η Σεβίλλη, η πόλη στην οποία έμεναν, ήταν μια ισπανική πόλη, όμορφη, ζωντανή, με χαρούμενους, ευτυχισμένους ανθρώπους. Είχε ωραία πάρκα, πλατείες κι ένα επιβλητικό μουσείο με έργα τέχνης, γνωστά σε όλο τον κόσμο.

Μια μέρα, ύστερα από πολλά παρακάλια, κατάφερε να πείσει τον ντοτόρε Μπάρτολο να τη συνοδεύσει στο μουσείο. Εκεί, εκτός από πίνακες ζωγραφικής, αγάλματα και διάφορα άλλα θαυμαστά αντικείμενα, τράβηξε την προσοχή της και ένας συμπαθητικός νέος, με ευγενική φυσιογνωμία που την κοίταζε επίμονα. Η καρδιά της πήγε να σπάσει, βλέποντάς τον ξαφνικά να την πλησιάζει, με προφανή σκοπό να της απευθύνει τον λόγο, αλλά ο κηδεμόνας της, την τράβηξε αμέσως μακριά. Το βράδυ, από την ταραχή της δεν μπορούσε να κοιμηθεί. Κατάλαβε ότι έπρεπε να απελευθερωθεί, να πάρει την ζωή της στα χέρια της, να δράσει.

Ενώ έκανε αυτές τις σκέψεις, έφτασε στ' αυτιά της μια ουράνια μελωδία που ακουγόταν όχι από πολύ μακριά. Μια γλυκιά σκέψη την διαπέρασε, άνοιξε γρήγορα την πόρτα του μπαλκονιού και βγήκε έξω.

Ω Θεέ, ήταν εκείνος ο νέος από το μουσείο, με μια κιθάρα στο χέρι και τραγουδούσε έναν σκοπό, που εκείνη τη στιγμή της φάνηκε ο ωραιότερος του κόσμου! Μα πως ήταν δυνατόν; Ναι, δεν υπήρχε άλλη εξήγηση, θα πρέπει να την ακολούθησε στα κρυφά, για να μάθει τον τόπο κατοικίας της.

Μαγεμένη στεκόταν εκεί, ανίκανη να κινηθεί και να αντιδράσει. Μέχρι που η διαπεραστική φωνή του κηδεμόνα της, ήρθε να την επαναφέρει στην σκληρή πραγματικότητα. Ήταν φυλακισμένη, αλλά τώρα είχε πάρει την απόφασή της: έπρεπε πάση θυσία να σπάσει επιτέλους τα δεσμά της.

Αν δεν αντιδρούσε τώρα, το μέλλον της δεν θα ήταν στρωμένο με ροδοπέταλα. Πώς όμως; Για να κάνει κάτι τέτοιο χρειαζόταν βοήθεια. Και ποιος θα μπορούσε, χωρίς κάποια ιδιοτέλεια, να την βοηθήσει στην κατάσταση που ήταν;

Ένα χαμόγελο σχηματίστηκε στο πρόσωπό της. Μια μικρή αχνή ελπίδα της γέμισε την ψυχή. Μα και βέβαια υπήρχε κάποιος, που χωρίς αμφιβολία ήταν ικανός για κάτι

τέτοιο. Ο Φίγκαρο. Ένας τετραπέρατος κουρέας, που μπαινόβγαине με ευκολία στο σπίτι του γιατρού, αεικίντος και πονηρός, αλλά με καλή καρδιά.

Ο ντοτόρε Μπάρτολο τον συμπαθούσε γιατί ήταν ικανός και καπάτσος, αλλά πολύ συχνά εκνευριζόταν με την θρασύτητα, τις αταξίες του και τις επιδρομές που έκανε συχνότατα στην κουζίνα του σπιτιού για να δοκιμάσει, όπως έλεγε, την καταλληλότητα των τροφίμων.

Του συγχωρούσε όμως πολλά, γιατί του έφερνε πελάτες να τους γιατρέψει, και φυσικά να πληρωθεί αδρά για τις υπηρεσίες του. Αν και είχε δώσει τον όρκο του Ιπποκράτη, μοναδικό του κίνητρο για να θεραπεύσει κάποιον, ήταν το κέρδος.

Μια φορά μόνο θυμόταν η Ροζνα, που η καρδιά του είχε μαλακώσει και είχε θεραπεύσει το παιδί μιας φτωχής γυναίκας που ψηνόταν στον πυρετό, χωρίς να ζητήσει αμοιβή. Αυτό σήμαινε ότι κάπου βαθιά μέσα του, είχε διατηρηθεί μια μικρή φλόγα συμπόνιας και αγάπης.

Ο κουρέας στην ουσία ήταν ο άνθρωπος για όλες τις δουλειές. Με ευκολία έφερε εις πέρας ότι μπορούσε να φανταστεί ο νους του ανθρώπου.

Κούρευε, χτένιζε, έβαζε περούκες, έκανε μακιγιάζ, ενέσεις, κλύσματα, έβαζε βεντούζες, κομπρέσες, καταπλάσματα, ανακάτευε μαντζούνια και αρώματα, μέχρι και αφαιμάξεις επιχειρούσε· αλλά από την ημέρα που κάποιος άρρωστος, ύστερα από μια τέτοια αφαίμαξη, παρά τρίχα να αναχωρούσε για το μεγάλο χωρίς επιστροφή ταξίδι, όλα τα βαριά περιστατικά τα παρέπεμπε στον γιατρό, με το αζημίωτο βέβαια.

Το ντύσιμό του ήταν πολύ αστείο και ύστερα από μια δεύτερη ματιά, αφού είχες σταματήσει να γελάς με τα καμώματά του, σκεφτόσουν ότι τα ρούχα του είναι φτιαγμένα από ό,τι περισσευούμενο ύφασμα έπεφτε στα χέρια του. Βλέπεις δεν ήταν και πολύ πλούσιος. Τα φιλοδωρήματα που εισέπραττε, μόλις κι επαρκούσαν για να ικανοποιήσουν την συνεχή πείνα του. Επιπλέον ήταν και φιλεύσπλαχνος, ό,τι του περίσσευε, το μοιραζόταν με όποιον το είχε ανάγκη. Μάτωνε η καρδιά του να βλέπει τους άλλους να υποφέρουν. Μια φορά είχε καθίσει στην άκρη του δρόμου με έναν ζητιάνο που μόλις του είχε δώσει ελεημοσύνη, και κλαίγανε και οι δυο μαζί με αναφιλητά. Ο κουρέας τσίριζε σαν γουρουνάκι, ενώ ο φουκαράς ο ζητιάνος έβγαζε μια φωνή μπάσα σαν του γαϊδάρου. Κάνανε τόση φασαρία που ο κόσμος είχε σταματήσει και τους χάζευε, αναποφάσιστος αν θα έπρεπε να κλάψει ή να γελάσει. Στο τέλος άρχισαν όλοι μαζί να γελάνε δυνατά και μετά αγκαλιαζόντουσαν και φιλούσαν ο ένας τον άλλο, με πρώτο από όλους τον Φίγκαρο.

Με άλλα λόγια ο κουρέας της Σεβίλλης ήταν το άκρως αντίθετο του γιατρού. Γι' αυτό και οι δυο τους, επειδή συμπλήρωνε ο ένας τον άλλον, ήταν αχώριστοι.

Κάθε φορά που ερχόταν στο σπίτι (τον τελευταίο καιρό σχεδόν καθημερινά), όλο και

κάτι θα έσπαγε, όλο και κάτι θα χαλούσε. Αυτό συνέβαινε μόνο όταν ο γιατρός ήταν παρών, ο οποίος με το δίκιο του και προς μεγάλη διασκέδαση του Φίγκαρο, γινόταν έξω φρενών. Αυτή η αδεξιότητα από έναν τόσο ικανό και δραστήριο άνθρωπο, ήταν κάτι παραπάνω από ύποπτη. Όμως ποτέ δεν υπήρξε απόδειξη, ότι όλα αυτά τα έκανε για να γελάσει με την θυμωμένη φάτσα του Μπάρτολο.

Μια φορά την εβδομάδα έφερνε όλα του τα εργαλεία για να ξυρίσει και να κουρέψει τον γιατρό. Τότε γινόταν το έλα να δεις. Τον πασάλειβε ολόκληρο με σαπουνάδα, του άπλωνε μια καυτή πετσέτα στο πρόσωπο, δέθην ενάντια στις ρυτίδες, του έβαζε φετούλες από αγγούρι στα μάγουλα και, γενικά, τον ταλαιπωρούσε κανονικά. Μόλις τελείωνε με τα ξυράφια, άρχιζε το μασάζ, πρώτα στο πρόσωπο όπου του τραβούσε μάγουλα, μύτη και αυτιά και τον έκανε να παίρνει αστείες εκφράσεις, και μετά στο σώμα. Δεν άφηνε τίποτα που να μην ζουλήξει ή γαργαλήσει. Πόδια, χέρια, πλάτη, πατούσες, λαιμό. Σταμάταγε μόνο όταν ο Μπάρτολο σκασμένος από τα γέλια δεν μπορούσε να πάρει ανάσα και υπήρχε φόβος να μείνει στον τόπο. Τότε άπλωνε το χέρι του, έπαιρνε το παραδάκι και πήγαινε στην κουζίνα για να φάει. Μερικές φορές το παράκανε και ο γιατρός του απαγόρευε την είσοδο στο σπίτι. Αυτός όμως, επειδή όπως είπαμε πεινούσε συνέχεια, και επειδή η Μπέρτα, η οικονόμος του σπιτιού, μαγείρευε καταπληκτικά, στριφογύριζε έξω στο δρόμο μέχρι να ληπνηθούν την πείνα του και να τον καλέσουν μέσα να τον φιλέψουν. Όταν τα κατάφερνε, έτρωγε λες και ήταν η τελευταία του φορά, και ύστερα πήγαινε σε μια κρυφή γωνιά όπου κοιμόταν με τις ώρες βλέποντας όνειρα και παραμιλώντας σαν παιδί.

Το αγαπημένο του φαγητό ήταν τα ριγκατόνι Ροσσίνι.

Ο Ροσσίνι ήταν ένας διάσημος συνθέτης μουσικής, που τον λάτρευαν στην Ιταλία, την πατρίδα του, και που τα τελευταία χρόνια είχε αφιερωθεί ολοσχερώς στην καινούργια του αγάπη, την μαγειρική. Αντί να συνθέτει νότες, συνέθετε φαγητά. Και τι φαγητά! Θεϊκά! Με γεύσεις θεσπέσιες, που σαν μουσική ανύψωναν την ψυχή του ανθρώπου, ψηλά στους ουρανούς.

Οι συνταγές του Ροσσίνι ήταν δυσεύρετες και σπάνιες. Τις έψαχνε όλη η Σεβίλλη. Όποιος τις είχε, τις φύλαγε ως κόρη οφθαλμού και δεν τις έδινε πουθενά. Τις κρατούσε για να εντυπωσιάζει τους καλεσμένους του.

Ο συνθέτης ζούσε τότε στο Παρίσι και έπρεπε να είσαι πολύ τυχερός, ή να έχεις μεγάλο μέσο για να αποκτήσεις έστω και μια. Όλη η καλή κοινωνία της πόλης αναζητούσε τρόπο πρόσβασης στις πιο διάσημες συνταγές της εποχής.

Μόνο η Μπέρτα η οικονόμος και μαγείρισσα του γιατρού Μπάρτολο είχε βρει, κατά ένα περίπλοκο τρόπο λύση σε αυτό το πρόβλημα. Επειδή όμως η ίδια τηρούσε απόλυτη σιωπή πάνω σε αυτό το θέμα, οι φήμες οργιάζαν. Κάποια στιγμή διαδόθηκε ότι ο Ροσσίνι ήταν στην ουσία ένας αποτυχημένος μάγισσας και ότι πίσω από αυτόν

κρύβεται μια αυθεντική διάνοια της γεύσης (ποια άραγε:), η οποία του παραχωρούσε έναντι υψηλής αμοιβής τις πολυπόθητες συνταγές.

Ο κόσμος όμως αγαπούσε πολύ τον Ροσσίνι και δεν πίστεψε το αδιάντροπο ψέμα. Μερικοί μάλιστα είπαν ότι πίσω από αυτή τη συκοφαντία κρυβόταν ο Ντον Μπαζιλιο, ο μουσικοδιδάσκαλος, επειδή ζήλευε την επιτυχία του Ιταλού συνθέτη, τη στιγμή που οι δικές του μουσικές προσπάθειες, μόνο χασμουρητά προκαλούσαν στους λιγοστούς και άτυχους ακροατές.

Η Μπέρτα λοιπόν, ή μάλλον η μητέρα της, είχε ένα ξάδερφο που ήταν υπηρέτης στο σπίτι ενός δικηγόρου, του οποίου η κόρη είχε μια παιδική φίλη, την οποία είχαν στείλει οι γονείς της στο Παρίσι να σπουδάσει.

Αυτή λοιπόν η φίλη της κόρης του δικηγόρου, στον οποίο ήταν υπηρέτης ο ξάδερφος της μητέρας της Μπέρτας, κατά κάποιο ανεκδιήγητο τρόπο είχε καταφέρει να εισέλθει στον κοινωνικό κύκλο του Ροσσίνι, στην Γαλλία. Κάθε φορά λοιπόν που ήταν καλεσμένη σε δείπνο, το οποίο είχε εμπνευστεί ο διάσημος συνθέτης της κουζίνας, δωροδοκούσε με ένα κουτί σοκολατάκια τον βοηθό του σεφ, που ήταν κι αυτός Ισπανός και την άφηνε να ρίχνει στα κρυφά μια ματιά στις σημειώσεις που του έδινε το αφεντικό του.

Η νεαρή κοπέλα τις απομνημόνευε όσο καλύτερα μπορούσε, και το βράδυ, όταν γύριζε στο σπίτι της, τις αντέγραφε και τις έστελνε με το ταχυδρομείο κατευθείαν στην Μπέρτα. Την επόμενη μέρα της άφιξης του γράμματος, ο Φίγκαρο εμφανιζόταν ως δια μαγείας καμαρωτός-καμαρωτός και δοκίμαζε πρώτος και καλύτερος την νέα δημιουργία του ουρανίσκου.

Πρέπει βέβαια να πούμε ότι πολλές φορές, λόγω του δυσανάγνωστου γραφικού χαρακτήρα του Ροσσίνι, η αντιγραφή περιείχε και μερικά μικρής σημασίας λαθάκια. Όμως όλοι συμφωνούσαν ότι τα φαγητά ήταν εξάισια.

Αυτά λοιπόν διαδραματίζονταν μέσα κι έξω από την περίφημη οικία του ντοτόρε Μπάρτολο στην Σεβίλλη της Ισπανίας. Σύντομα όμως έμελλε να δρομολογηθούν κάποιες άλλες, άκρως ενδιαφέρουσες εξελίξεις, πολύ σημαντικές για όλους τους πρωταγωνιστές, και ιδιαίτερα για την όμορφη και καλοσυνάτη Ροζίνα. Αλλά αυτά θα σας τα διηγηθούμε μέσα από μια παράσταση μουσικού θεάτρου, την οποία θα παρουσιάσουμε σε λίγο καιρό στο σχολείο σας. Ο ίδιος ο Τζρακίνο Ροσσίνι, αφού έγραψε υπέροχη μουσική για την παράσταση αυτή, πήρε την παρτιτούρα μαζί του στο Παρίσι και την άφησε στην κουζίνα δίπλα στον φούρνο, όταν κάποια στιγμή πρόσεχε να μην καεί για δεύτερη φορά το αγαπημένο του σουφλέ. Η φίλη της κόρης του δικηγόρου, δυσκολεύτηκε να απομνημονεύσει τα ακατανόητα γι' αυτήν σύμβολα (δεν ήξερε, βλέπετε, μουσική), και θεώρησε καλό να τα στείλει κατευθείαν στην Μπέρτα στην Ισπανία. Εκείνη, σαν έμπειρη μαγειρίσσα που ήταν, αντιλήφθηκε αμέ-

σως ότι δεν πρόκειται για συνταγές αλλά για νότες, τις μοίρασε στους φανατικούς θαυμαστές του Ροσσίνι, που γνώριζαν όσο κανείς άλλος ότι η μουσική του είναι κατά πολύ ανώτερη της γαστρονομικής του τέχνης.

Εις το επανιδείν, λοιπόν, για να συνεχίσουμε με ένα άλλο, πιο διασκεδαστικό τρόπο, την αφήγηση της ιστορίας του *Κουρέα της Σεβίλλης* (αυτός είναι ο τίτλος του έργου μας), αλλά και να δώσουμε απαντήσεις στα εξής ερωτήματα που ίσως δημιουργήθηκαν:

Ποιος είναι ο νέος που τραγουδά κάτω από το μπαλκόνι της Ροζίνας;

Θα καταφέρει να βρει τρόπο να γνωρίσει από κοντά την κοπέλα που για πρώτη φορά αντίκρισε στο μουσείο; Πώς θα αντιδράσει ο ντοτόρε Μπάρτολο; Θα βρει ευκαιρία ο Ντον Μπαζίλιο να εξασκήσει την κακή συνήθεια της συκοφαντίας; Ποιος προβλέπεται ο ρόλος του Φίγκαρο; Τι θα γίνει μια νύχτα καταιγίδας στο σπίτι του γιατρού; Ποιοι θα είναι καλεσμένοι στην γιορτή του παλατιού του άρχοντα της περιοχής;

Αυτά και άλλα πολλά.....

Με απέραντη φιλία και αγάπη

Ο σκηνοθέτης σας

Προτάσεις του σκηνοθέτη για θεατρικά παιχνίδια σε σχέση με το παραμύθι που διαβάσαμε

Είμαστε κλεισμένοι σε ένα σπίτι και δεν μας επιτρέπουν να βγούμε έξω.

Το κάθε παιδί ασχολείται με ό,τι πιστεύει ότι θα του απαλύνει την αίσθηση της φυλακής. Ζωγραφική, γράψιμο, πλέξιμο, γυμναστική κλπ.

Ξαφνικά, ακούμε μια ωραία μουσική που έρχεται από έξω και μας εμπνέει μια αίσθηση ελπίδας. Πως αντιδρούμε;

Επίσκεψη σε ένα εργαστήριο γλυπτικής.

Είμαστε μια ομάδα πεινασμένων πρωτόγονων ανθρώπων. Όλοι μαζί αναζητούμε τροφή (κυνήγι ή συλλογή καρπών), μαγειρεύουμε ομαδικά και συμμετέχουμε στο κοινό τραπέζι.

Επίσκεψη σε ένα μουσείο.

Το όνειρο του Φίγκαρο.

Μετά το τέλος κάθε παιχνιδιού, προτείνω να γίνει αναπαράσταση των πιο σημαντικών στιγμών με την μορφή κόμιξ. Τα μισά παιδιά θα γράφουν τα λόγια και τα άλλα μισά θα ζωγραφίζουν ομαδικά τα εκάστοτε καρτέ.

Σημείωμα του σκηνοθέτη

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Η όπερα διαδραστικά στα σχολεία» της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, όπως δηλώνει και ο τίτλος, δίνει ιδιαίτερη σημασία στην συμμετοχή των παιδιών σε όλες τις φάσεις της δημιουργίας και παρουσίασης μιας παράστασης λυρικού θεάτρου. Ένας από τους κυριότερους τομείς είναι η ενσωμάτωση της **σχο-λικής χορωδίας** στην εξέλιξη της όπερας *Ο Κουρέας της Σεβίλλης*, η οποία ορίζεται ως εξής:

Τα παιδιά, αφού μελετήσουν την μουσική και τους στίχους από το φινάλε του έργου και κάνουν πρόβα με τον δάσκαλο μουσικής, θα φορέσουν την ημέρα της παράστασης το ενδυματολογικό εξάρτημα που θα διατεθεί από την Εθνική Λυρική Σκηνή και θα τοποθετηθούν στον χώρο, σύμφωνα με τις οδηγίες του σκηνοθέτη του προγράμματος.

Αν η αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου το επιτρέπει, οι συντελεστές της παράστασης θα τους καλέσουν πάνω στη σκηνή, όταν έρθει η σειρά τους να τραγουδήσουν, και μαζί με τους τραγουδιστές θα ερμηνεύσουν το τελευταίο μουσικό κομμάτι του έργου. Σε αντίθετη περίπτωση, αν ο χώρος είναι περιορισμένος, θα σταθούν κάτω, μπροστά από τη σκηνή, φορώντας το «κοστούμι» τους, και θα τραγουδήσουν από εκεί.

Η σκηνοθετική γραμμή που ακολουθήθηκε στην παράσταση του *Κουρέα της Σεβίλλης* ήταν η αναζήτηση των σχέσεων της ιταλικής κωμικής όπερας (opera buffa) με την κομέντια ντελ άρτε. Αυτό έγινε για δυο λόγους:

Α) Γνωστοί χαρακτήρες όπως π.χ. ο Αρλεκίνος και η Κολομπίνα, μέσα από οικείες κωμικές καταστάσεις, θα βοηθήσουν τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με την ομορφιά και τη μαγεία του λυρικού θεάτρου.

Ο Αρλεκίνος και η Κολομπίνα θα αντιστοιχηθούν με ήρωες του έργου του *Κουρέα της Σεβίλλης* (Αρλεκίνος-Κουρέας, Κολομπίνα-Ροζίνα).

Β) Η κομέντια ντελ άρτε με τα χαρακτηριστικά χαρούμενα και πολύχρωμα εικαστικά μοτίβα και τους ζωηρούς χαρακτήρες είναι ιδανική για να δώσει ερεθίσματα στην παιδική φαντασία ώστε με την βοήθεια των εμπυκχωτών, να ζωγραφίσουν ένα μέλος του σκηνικού. Συγκεκριμένα, τα παιδιά θα συμμετάσχουν σε θεατρικό παιχνίδι με θέμα το όνειρο του Αρλεκίνου και μετά θα κληθούν να αποτυπώσουν ελεύθερα αυτό το όνειρο σε ένα κομμάτι πανί το οποίο θα ενσωματωθεί στο σκηνικό της παράστασης.

Αυτοί ήταν οι κυριότεροι λόγοι για την επιλογή της σκηνοθετικής γραμμής από τον σκηνοθέτη του προγράμματος. Είναι σαφές ότι στην όπερα και στο θέατρο όλα είναι θέμα υποκειμενικής ερμηνείας.

Θα μπορούσαμε, λόγω χάριν, να μεταφέρουμε το έργο στην σύγχρονη εποχή με ανάλογα σκηνικά-κοστούμια και χαρακτήρες προσαρμοσμένους στην καθημερινότητα. Έτσι ο Κουρέας δεν θα ήταν ένας Αρλεκίνος αλλά ένας άνθρωπος της διπλανής πόρτας. Σε μια πιο πρωτοποριακή σκηνοθεσία όλα θα μπορούσαν να διαδραματίζονται σε ένα μελλοντικό κόσμο, γιατί όχι και σε έναν άλλο πλανήτη. Οι ανθρώπινες αλήθειες που εμπεριέχονται σε ένα έργο τέχνης είναι διαχρονικές και η σκηνοθετική ερμηνεία πρέπει να τις αναδεικνύει και να τις προβάλλει.

Τα περιβάλλοντα στοιχεία, όπως σκηνικά, κοστούμια, αντικείμενα, και διάφορα σκηνοθετικά ευρήματα, έχουν ρόλο να συμπληρώσουν την παράσταση, να την «ντύσουν» εικαστικά, αλλά και να αναδείξουν τις ιδέες του σκηνοθέτη και των συνεργατών του για τη συγκεκριμένη ερμηνεία του έργου. Δεν υπάρχουν όρια στην ανθρώπινη φαντασία και πολύ περισσότερο στην τέχνη. Το σημαντικότερο όμως είναι ο σεβασμός στο έργο και στον συνθέτη. Η ισορροπία αυτή είναι δύσκολη αλλά απολύτως απαραίτητη για ένα άρτιο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα.

Κωστής Παπαϊωάννου, σκηνοθέτης

ΣΟΦΙΑ ΠΑΝΤΟΥΒΑΚΗ

Περιγραφή σκηνογραφικού-ενδυματολογικού μέρους της παράστασης

Για τη σκηνογραφία της παράστασης *Ο κουρέας της Σεβίλλης* λήφθηκαν υπ' όψη οι παράμετροι που τέθηκαν από τις ανάγκες του εκπαιδευτικού προγράμματος, με έμφαση στη διαδραστική συμμετοχή των παιδιών της πέμπτης και έκτης δημοτικού, καθώς και οι γενικές καλλιτεχνικές παράμετροι που διατυπώθηκαν από μέρους του σκηνοθέτη, που προσεγγίζει το έργο μέσω της κομέντια ντελ άρτε.

Η σκηνογραφική γραμμή που ακολουθήθηκε βασίζεται στη βασική γενική αρχή της παράδοσης της κομέντια ντελ άρτε, όπου ο χώρος της σκηνής αποτελείται από ένα πατάρι. Όπως οι πλανόδιοι ηθοποιοί της κομέντια ντελ άρτε, έτσι και ο δικός μας θίασος θα περιοδεύσει στα σχολεία, στήνοντας σε κάθε στάση το πατάρι του.

Στόχος είναι τα σκηνικά να δείχνουν λιγιστά και απλά, όμως η λεπτομερής μελέτη που κρύβεται πίσω τους προβλέπει τη χρήση όλων των στοιχείων αυτών με πολλούς διαφορετικούς τρόπους κατά τη διάρκεια της παράστασης, σύμφωνα με τις οδηγίες του σκηνοθέτη (βλ. σελ.33). Για παράδειγμα, ένα μικρό πατάρι μπορεί να γίνει κάθισμα ή χώρος αποθήκευσης ενός αντικειμένου, ενώ ένα μεγάλο κασόνι γίνεται χώρος να κρυφτεί ο Αρλεκίνος ή ακόμη και μπαλκόνι πάνω στο οποίο στέκονται δύο πρωταγωνιστές! Έτσι, τα σκηνικά αλλάζουν, ζωντανεύουν, μετακινούνται και μετατρέπονται σε διαφορετικούς χώρους με τη συμβολή της σκηνοθεσίας.

Ως προς το εικαστικό μέρος, τα σκηνικά μοιάζουν να έχουν κατασκευαστεί από τους ίδιους τους ηθοποιούς του περιοδεύοντα θιάσου μας. Χρησιμοποιήθηκαν απλά υλικά, όπως ξύλο και ύφασμα. Σύμφωνα με την αισθητική της κομέντια ντελ άρτε, πάνω στο πατάρι υπάρχουν πανό-ριντό και μικρότερα αυτοφερόμενα στοιχεία. Το πλεονέκτημα αυτής της σκηνογραφικής προσέγγισης είναι ότι τα σκηνογραφικά στοιχεία μπορούν να τοποθετούνται με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με τη δράση κάθε συγκεκριμένης σκηνής.

Τα κοστούμια αναδεικνύουν τη ζωηράδα των χαρακτήρων και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ρόλου. Σε μερικές περιπτώσεις είναι και χιουμοριστικά. Δεν ακολουθήσαμε πλήρως την κλασική εικονογραφία της κομέντια ντελ άρτε (έτσι, ο Αρλεκίνος δεν φοράει κοστούμι με ρόμβους), όμως δημιουργήσαμε ένα δικό μας κόσμο, όπου η ζωηράδα και το παιχνιδίσμα αποτυπώνονται στην ιδιαίτερη υφή και το γραμμικό σχέδιο (ριγέ) των υφασμάτων των κοστούμιών.

Ακολουθώντας τα δεδομένα της κομέντια ντελ άρτε, αλλά και σύμφωνα με τις ανάγκες ενός περιοδεύοντα θιάσου, μερικοί μικρότεροι ρόλοι παίζονται από τους ίδιους ερμηνευτές. Τέτοιοι ρόλοι διαμορφώνονται ενδυματολογικά με λίγα στοιχεία (π.χ. ένα σακάκι). Επίσης, το έργο εμπεριέχει το στοιχείο της μεταμφίεσης στο ρόλο του κόμη Αλμαβίβα.

Η διαδραστική συμμετοχή των παιδιών αφορά τόσο τη σκηνογραφία όσο και τα αντικείμενα και την ενδυματολογία της παράστασης (βλ. σελ.43). Τα παιδιά, μετά από θεατρικό παιχνίδι που θα έχει ως θέμα το όνειρο του Αρλεκίνου-Κουρέα Φίγκαρο, θα κληθούν να ζωγραφίσουν ένα ζωγραφικό πανό με θέμα το «Όνειρο του Φίγκαρο», το οποίο θα ενσωματωθεί στο σκηνικό. Άλλη τάξη των παιδιών θα ασχοληθεί με την κατασκευή ενός αντικειμένου (φανάρι δρόμου) που θα υποδηλώνει ότι βρισκόμαστε «έξω από ένα σπίτι». Τέλος, μια ακόμη τάξη παιδιών θα ζωγραφίσει ένα ενδυματολογικό αξεσουάρ (μια ποδιά), που θα σταλεί στα σχολεία εκ των προτέρων, το οποίο θα φορεθεί από μια τραγουδίστρια του έργου.

Για τη συμμετοχή των παιδιών στις σκηνογραφικές κατασκευές υπάρχουν ειδικές οδηγίες προς τους δασκάλους εικαστικών του κάθε σχολείου (βλ. σελ.43-44) που εσωκλείονται μαζί με το σχετικό πακέτο υλικών που θα λάβετε (βλ. σελ.45-46). Συμπληρωματικά, στην ομάδα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής περιλαμβάνονται εκπαιδευτές-εμπυχωτές με ειδίκευση την σκηνογραφία-ενδυματολογία και τα εικαστικά, οι οποίοι θα δουλέψουν με τα παιδιά αυτών των τάξεων, την παραμονή της παράστασης, ώστε τα έργα των παιδιών να ενταχθούν στη σκηνογραφία του έργου.

Τα παιδιά θα παρακολουθήσουν, επίσης, την τοποθέτηση (το «στήσιμο») των σκηνικών, την παραμονή της παράστασης και θα γνωρίσουν από κοντά όλα τα τεχνικά επαγγέλματα που πλαισιώνουν μια παράσταση (μηχανικός σκηνής, ηλεκτρολόγος, φωτιστής, ενδύτρια, φροντιστής, κ.λπ.), μέσω των ανθρώπων που θα δουλέψουν για την παράσταση οι οποίοι θα επισκεφθούν το κάθε σχολείο.

Τέλος, η διάδραση των παιδιών ολοκληρώνεται όταν τα ίδια τα παιδιά θα συμμετάσχουν στην παράσταση τραγουδώντας στο φινάλε, φορώντας ένα ενδυματολογικό στοιχείο ίδιο με εκείνο των επαγγελματιών τραγουδιστών, έναν μανδύα, που θα τα μεταμορφώσει σε χαρακτήρες του έργου.

Τα σκηνικά και τα κοστούμια θα ακολουθήσουν τους καλλιτέχνες της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στην περιοδεία τους, «κουβαλώντας» την ιστορία αυτού του περιπλανώμενου λυρικού θιάσου, που θα έρθει σύντομα να παίξει και για εσάς!

Σοφία Παντουβάκη, σκηνογράφος-ενδυματολόγος

Παιχνίδια και εργασίες για τους εκπαιδευτικούς πριν την έλευση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής

Για τους θεατρολόγους

- Το παιχνίδι «Αλήθεια ή Ψέματα».
- Με βάση τις πληροφορίες που σας δώσαμε για την όπερα μπορείτε να φτιάξετε προτάσεις για τις οποίες οι μαθητές θα αποφανθούν αν είναι αληθινές ή ψεύτικες.
- Θεατρικό παιχνίδι με βάση τα πρόσωπα του έργου.
- Μια ομάδα μαθητών αναλαμβάνει να παραστήσει τα πρόσωπα του έργου με βάση τις πληροφορίες που έχουν πάρει από την ιστορία και τα χαρακτηριστικά των ηρώων. Ευρύ πεδίο αυτοσχεδιασμού και ευθυμίας.
- Ερωτήσεις κατανόησης της ιστορίας.
- Γραπτές εργασίες με αφορμή τα θέματα που θέτει το έργο. Π.χ. η συκοφαντία, η τσιγκουνιά, ο έρωτας, ο καταφερτζής, οι απαγορεύσεις.
- Αυτοσχεδιασμοί με βάση τη θεματική και όχι τα πρόσωπα.
- Δημιουργία εικόνων.
- Αναζήτηση της εποχής και της εικόνας της πόλης.
- Οι κρυφές σκέψεις.

Για τους μουσικούς

- Οι μαθητές ακούν την εισαγωγή του *Κουρέα της Σεβίλλης*.
- Η «άρια της συκοφαντίας» και συζήτηση για την ενορχήστρωση σε σχέση με το κείμενο.
- Επιλογή των φωνητικά πιο σωστών παιδιών και πρόβες για το φινάλε του έργου στο οποίο θα συμμετέχουν.

Για τους εικαστικούς

- Οι μαθητές ζωγραφίζουν τους ήρωες του έργου, όπως τους φαντάζονται.
- Οι μαθητές ζωγραφίζουν τους χώρους που φαντάζονται ότι διαδραματίζεται το έργο.
- Οι μαθητές ζωγραφίζουν έναν εξωτερικό χώρο (ελεύθερα). Πώς καταλαβαίνουμε ότι είμαστε έξω; Οι μαθητές ζωγραφίζουν ένα εσωτερικό (π.χ. σπίτι ή άλλο). Πώς αντιλαμβανόμαστε ότι είμαστε μέσα; Ποια αντικείμενα το δείχνουν;
- Εικαστική αναζήτηση των χαρακτήρων της κομέντια ντελ άρτε.
- Οι μαθητές ετοιμάζουν τα αντικείμενα που προβλέπονται για τη σκηνογραφία και την ενδυματολογία της παράστασης.

Οι δύο ημέρες της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο σχολείο σας

1η Ημέρα

1^η ώρα

Ομάδα Α

Γνωριμία με τους εκπαιδευτές.

Παρουσίαση κατασκευών που έχουν ολοκληρώσει οι μαθητές και επιδιορθώσεις αυτών.

Ομάδα Β

Γνωριμία με τους εκπαιδευτές.

Θεατρικό παιχνίδι με τους εκπαιδευτές.

Οι μαθητές γνωρίζονται με τους καλλιτέχνες.

Συμμετοχή των μουσικών και των μονωδών στο θεατρικό παιχνίδι.

Αίθουσα εκδηλώσεων.

Ξεφόρτωμα φορτηγού και μετακίνηση των υλικών της παράστασης στην αίθουσα.

Τοποθέτηση («στήσιμο») των σκηνικών.

2^η ώρα

Ομάδα Α

Θεατρικό παιχνίδι με τους εκπαιδευτές.

Οι μαθητές γνωρίζονται με τους καλλιτέχνες.

Συμμετοχή των καλλιτεχνών στο θεατρικό παιχνίδι.

Ομάδα Β

Παρουσίαση κατασκευών που έχουν ολοκληρώσει οι μαθητές και επιδιορθώσεις αυτών.

Αίθουσα εκδηλώσεων.

Τοποθέτηση («στήσιμο») των σκηνικών.

3^η ώρα

Ομάδα Α

Συνέχιση της δραστηριότητας.

Μεταφορά της ομάδας στην αίθουσα εκδηλώσεων.

Ομάδα Β

Συνέχιση της δραστηριότητας.

Μεταφορά της ομάδας στην αίθουσα εκδηλώσεων.

Αίθουσα εκδηλώσεων.

Ολοκλήρωση της τεχνικής προετοιμασίας υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτών με την παρουσία των παιδιών.

Ένταξη των σκηνογραφικών κατασκευών των παιδιών στη σκηνογραφία της παράστασης.

Γνωριμία με τα τεχνικά επαγγέλματα.

Ο εκπαιδευτής εξηγεί με απλά λόγια τη δουλειά που κάνει κάθε τεχνικός για μια παράσταση. Οι τεχνικοί συμμετέχουν και δείχνουν τα εργαλεία της δουλειάς τους.

Θεατρικό παιχνίδι με τα φώτα.

4^η - 5^η ώρα

Τα παιδιά στην αίθουσα εκδηλώσεων.

Ο εκπαιδευτής, σε συνεργασία με τον μαέστρο, παρουσιάζει τα όργανα και τις φωνές στους μαθητές. Κάθε μουσικός δείχνει τις δυνατότητες του οργάνου με αποσπάσματα από το έργο αλλά και αποσπάσματα από το ρεπερτόριο του οργάνου.

Οι μαθητές, ο εκπαιδευτής και ο μαέστρος παρεμβαίνουν με ερωτήσεις και παρατηρήσεις.

Οι μονωδοί επιδεικνύουν τις φωνητικές ικανότητές τους, εξηγώντας την τεχνική του μπελ κάντο.

Τεχνική δοκιμή (θέσεις μονωδών-χορωδίας).

Εκπαιδευτική δοκιμή (κουιντέτο από το έργο).

Δοκιμή χορωδίας μαθητών.

Διάλειμμα φαγητού για τα παιδιά

Συνάντηση του σκηνοθέτη και των εκπαιδευτών με τους αρμόδιους δασκάλους.

1^η-2^η ώρα ολοήμερου σχολείου

Διορθώσεις που κάνουν οι δάσκαλοι με τα παιδιά.

2η Ημέρα

1η ώρα

Αίθουσα εκδηλώσεων

Προετοιμασία της αίθουσας.

Γνωριμία με τα τεχνικά επαγγέλματα μιας παράστασης (όσα δεν ήταν την πρώτη ημέρα, π.χ. σχεδιαστής μακιγιάζ, κομμώσεων).

Δοκιμή κοστούμιών των παιδιών.

2^η ώρα

Αίθουσα εκδηλώσεων

Τεχνική δοκιμή χορωδίας.

Χόρδισμα ορχήστρας, ζέσταμα μονωδών.

3^η ώρα

Αίθουσα εκδηλώσεων

11:00 Έναρξη παράστασης.

4^η - 5^η ώρα

Αίθουσα εκδηλώσεων

12:30 – 14:00 Γιορτή.

Διάλειμμα φαγητού για τα παιδιά

Αποξήλωση, φόρτωση.

Παράρτημα για τους δασκάλους των εικαστικών

Οδηγίες για τη διαδραστική συμμετοχή των παιδιών στη σκηνογραφία και την ενδυματολογία της παράστασης

- Η διαδραστική συμμετοχή των παιδιών αφορά όλες τις πτυχές της σκηνογραφίας-ενδυματολογίας της παράστασης, καθώς προτείνεται μία δραστηριότητα για κάθε τομέα (σκηνικά, φροντιστηριακά αντικείμενα και κοστούμια).
- Απευθυνόμαστε στους μαθητές της 6ης δημοτικού. Αν υπάρχει η δυνατότητα απασχόλησης και μαθητών της 5ης δημοτικού, είναι στη διάθεση του κάθε σχολείου να συμμετάσχουν και οι μαθητές αυτοί.
- Προτείνονται τρεις συγκεκριμένες δραστηριότητες, που θα πραγματοποιηθούν με την επίβλεψη των δασκάλων εικαστικών. Τα αντικείμενα που θα κατασκευαστούν ως αποτέλεσμα καθεμιάς από αυτές τις δραστηριότητες, θα ενσωματωθούν στην παράσταση που θα παρουσιαστεί στο σχολείο. Κάθε δραστηριότητα στοχεύει στη δημιουργία μιας καλλιτεχνικής κατασκευής, που θα αποτελεί προϊόν ομαδικής εργασίας.

Διάδραση των παιδιών σε σχέση με τη σκηνογραφία

Τα παιδιά ζωγραφίζουν ένα μικρό φόντο που θα αποτελέσει μέρος της σκηνογραφίας. Μία τάξη μαθητών, μετά από θεατρικό παιχνίδι που έχει ως θέμα το όνειρο του Αρλεκίνου - Φίγκαρο, με έμπνευση το παραμύθι που εσωκλείεται (βλ. σελ.25: «Ο κουρέας της Σεβίλλης. Ένα παραμύθι για μια πρώτη ανάγνωση, αφορμή για εργασία πριν την παράσταση») θα ζωγραφίσουν ένα πανό με θέμα το «Όνειρο του Φίγκαρο». Τα παιδιά ζωγραφίζουν ελεύθερα. Το «Όνειρο του Φίγκαρο» είναι η απεικόνιση της δικής τους φαντασίας. Κάθε μαθητής μπορεί να κάνει πρώτα μια ζωγραφιά σε χαρτί. Με την επιμέλεια του δασκάλου, αποφασίζεται η τελική σύνθεση, η οποία ζωγραφίζεται από τα παιδιά στην μεγάλη κλίμακα (1:1 του φόντου που έχει διάσταση 1.80 μ. x 2.20 μ., βλ. σελ.45). Η εικόνα αυτή μπορεί να είναι περιγραφική, απεικονιστική, αφαιρετική, κυβιστική, σουρεαλιστική ή άλλη. Οποιαδήποτε κι αν είναι η αισθητική της ταυτότητα, θα ενσωματωθεί στο σκηνικό, γιατί η συγκεκριμένη σκηνή (του ονείρου) διέπεται από ελευθερία.

Μέσω του συγκεκριμένου θέματος, τα παιδιά θα μπορέσουν να συζητήσουν για την έννοια του μεγέθους (ζωγραφική μεγάλης επιφάνειας) και την έννοια της αναλογίας (σχέση ζωγραφικής και ανθρώπου-τραγουδιστή).

Την παραμονή της παράστασης, οι μαθητές θα παρακολουθήσουν πώς τοποθετείται στο σκηνικό το φόντο που ζωγράρισαν. Έτσι, συμμετέχουν στο τεχνικό σκέλος της δραστηριότητας, και συνεργάζονται άμεσα με τους τεχνικούς της παράστασης. Επίσης, τους δίνεται η δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν ότι πίσω από κάθε αποτέλεσμα κρύβεται η συνεργασία πολλών ανθρώπων.

Διάδραση των παιδιών σε σχέση με τα αντικείμενα της παράστασης

Τα παιδιά σχεδιάζουν και κατασκευάζουν ένα σκηνικό αντικείμενο.

Το έργο παρουσιάζει έναν εξωτερικό και έναν εσωτερικό χώρο. Μία τάξη μαθητών μπορεί να ασχοληθεί με την κατασκευή του αντικειμένου (π.χ. ένα φανάρι δρόμου), που θα υποδηλώνει τον εξωτερικό χώρο, δηλαδή, ότι βρισκόμαστε «έξω από ένα σπίτι». Με την καθοδήγηση των δασκάλων μπορεί να γίνει συζήτηση για το πώς καταλαβαίνουμε ότι βρισκόμαστε «έξω»: εκτός από το ίδιο το φυσικό περιβάλλον, ποια αντικείμενα το δείχνουν αυτό; (π.χ. ένα δέντρο, ένα παγκάκι, ένα φανάρι δρόμου). Επικεντρωνόμαστε στο φανάρι. Τα παιδιά μπορούν να σχεδιάσουν ένα φανάρι στο χαρτί, και, με τη βοήθεια των δασκάλων εικαστικών και με απλά μέσα από το κουτί υλικών (χαρτόνια και χρώματα, βλ. σελ. 38-39), να το κατασκευάσουν. Το φανάρι θα κρεμαστεί σε ειδική υποδοχή-βάση, που αποτελεί μέρος της σκηνογραφίας του έργου, την ημέρα της τοποθέτησης των σκηνικών στην αίθουσα εκδηλώσεων.

Με αυτή τη δραστηριότητα τα παιδιά χρησιμοποιούν γνώριμα μέσα κατασκευής και απλά υλικά και μελετούν τη σχέση των δύο διαστάσεων (αρχικό σχέδιο-ιδέα) με τις τρεις διαστάσεις (κατασκευή που να στέκεται όρθια). Η κατασκευή ενός φαναριού αποτελεί και άσκηση γεωμετρίας. Επίσης, με πολύ απλό τρόπο, θα αγγίξουν θέματα συμβολισμού και σημειολογίας, όπως, λόγου χάριν, πώς καταλαβαίνουμε από ένα στοιχείο-σύμβολο (φανάρι) ένα ευρύτερο νόημα

(ότι βρισκόμαστε σε εξωτερικό χώρο).

Διάδραση των παιδιών σε σχέση με τα κοστούμια της παράστασης

Τα παιδιά ζωγραφίζουν μέρος ενός κοστούμιού.

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει από μικρότερο αριθμό παιδιών ή από μία άλλη τάξη (ίσως και μικρότερων παιδιών). Τα παιδιά θα ζωγραφίσουν ένα ενδυματολογικό αξεσουάρ (ποδιά) που θα σταλεί στα σχολεία εκ των προτέρων (βλ. σελ. ..), το οποίο θα φορεθεί από μια τραγουδίστρια του έργου. Πρόκειται για το κοστούμι της Μπέρτας, της οικονόμου του σπιτιού, που συμπληρώνεται από αυτή την ποδιά. Η διακόσμηση της ποδιάς μπορεί να γίνει είτε με ζωγραφική, είτε με οποιοδήποτε άλλο υλικό βρουν τα παιδιά στο σχολείο (ανακύκλωση), το οποίο μπορεί να κολληθεί ή να ραφεί πάνω στην ποδιά. Το θέμα είναι ελεύθερο. Σύμφωνα με την αισθητική των κοστούμιών της παράστασης, μπορούμε να πούμε ότι στην Μπέρτα αρέσουν οι ρίγες, όμως αυτό δεν είναι απαραίτητο, αν τα παιδιά διαλέξουν έναν άλλο δρόμο.

Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές καλούνται να πάρουν αποφάσεις για το χρώμα και τη διακόσμηση του ενδυματολογικού αυτού στοιχείου. Μπορεί να γίνει συζήτηση για την αισθητική ταυτότητα που, κατά την άποψή τους, διαπνέει τον ρόλο της Μπέρτας.

Τα τρία αντικείμενα που θα δημιουργήσουν τα παιδιά θα παρουσιαστούν την πρώτη μέρα του προγράμματος στους εκπαιδευτές της ΕΛΣ.

Κατάλογος υλικών που εμπεριέχονται στο κιβώτιο

- Λευκό ύφασμα (λεπτό κάμποτο) ραμμέ- νο σε διαστάσεις 1.80 μ. x 2.20 μ.

Το ύφασμα θα αποτελέσει το φόντο του σκηνικού για τη σκηνή «Το όνειρο του Φίγκαρο». Θα σταλεί στα σχολεία από την ΕΛΣ ως έτοιμη επιφάνεια, δηλαδή ραμμένο και έχοντας ήδη τη σχετική υποδομή για το κρέμασμα (κρίκους).

Το φόντο θα ζωγραφιστεί από τα παιδιά ενός τμήματος με την επίβλεψη του δασκάλου των εικαστικών. Το θέμα που θα απεικονίζει θα προκύψει μετά από θεατρικό παιχνίδι που θα οργανώσει ο δάσκαλος θεατρολογίας με αφορμή το παραμύθι που επισυνάπτεται. Προτείνεται το φόντο να ζωγραφιστεί στο δάπεδο.

Το φόντο θα τοποθετηθεί στο σκηνικό από την ΕΛΣ, παρουσία των παιδιών την πρώτη μέρα του προγράμματος.

- Πλαστικά οικολογικά χρώματα

1 κιλό κόκκινο, 1 κιλό κίτρινο, 1 κιλό μπλε, 1 κιλό άσπρο και 1 κιλό μαύρο.

Χρησιμοποιούνται για την ζωγραφική του φόντου και των άλλων στοιχείων που θα κατασκευαστούν από τα παιδιά (φανάρι, ποδιά). Τα οικολογικά χρώματα προτείνονται ως πιο υγιεινά για τα παιδιά. Είναι υδατοδιαλυτά και όταν αναμειγνύονται μπορούν να δημιουργήσουν οποιοδήποτε χρώμα του χρωματικού κύκλου.

- 15 πινέλα ζωγραφικής τριών δια- φορετικών μεγεθών

Χρησιμοποιούνται για όλες τις εργασίες ζωγραφικής. Προτείνονται τρία φαρδιά (για να καλύπτουν μεγαλύτερη επιφά-

νεια), έξι μεσαία (για σχεδίαση, γέμισμα φόντου, κ.λπ.) και έξι πολύ λεπτά (για λεπτομέρειες ή μικρές κατασκευές).

- Διάφανο πλαστικό κάλυψης- προστασίας επιφανειών, διαστάσεων 3.00 μ. x 3.00 μ.

Ένα σχετικά χοντρό πλαστικό, ανθεκτικό στα πατήματα των παιδιών και στην υγρασία των χρωμάτων. Το πλαστικό τοποθετείται κάτω από το ύφασμα-φόντο για να μην λερωθεί η αίθουσα όπου θα εκτελεστεί η ζωγραφική (προστασία δαπέδου).

- 1 κουτί χρωματιστές κιμωλίες

Χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό του υφάσματος (όπως ένα «μολύβι»), πριν τη χρήση των χρωμάτων.

- 5 πλαστικά μπολ

Αντί μπολ, μπορεί να είναι και μικρά πλαστικά κουβαδάκια. Χρησιμοποιούνται για το αραίωμα των χρωμάτων.

- 10 φύλλα χαρτόνι, διαστάσεων 50 εκ. x 70 εκ., βάρους 500 γρ.

Θα αποτελέσουν την πρώτη ύλη για την δημιουργία ενός φαναριού παλαιού τύπου που θα κατασκευαστεί από τα παιδιά σε συνεργασία με τον δάσκαλο εικαστικών. Η κατασκευή αυτή απαιτείται να γίνει περίπου στο φυσικό μέγεθος ενός φαναριού εξωτερικού χώρου. Από αυτά τα χοντρά χαρτόνια θα κατασκευαστεί το τελικό φανάρι που θα ετοιμάσουν τα παιδιά για την παράσταση, αφού κάνουν δοκιμές σε απλά, λεπτότερα χαρτόνια.

Το φανάρι θα κρεμαστεί σε στύλο που αποτελεί σκηνικό στοιχείο της παράστασης.

- 10 φύλλα χαρτόνι κουσέ απλό, διαστάσεων 50 εκ. x 70 εκ.

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να γίνουν δοκιμές για την κατασκευή του φαναριού. Είναι λεπτότερα και κόβονται ευκολότερα από τα παιδιά. Πάνω σε αυτά, τα παιδιά θα πειραματιστούν για το σχήμα του φαναριού και για τον τρόπο κατασκευής του (ανάπτυγμα κατασκευής).

- Μεταλλικός χάρακας 50 εκ.

Χρησιμοποιείται για την κοπή των χαρτονιών.

- 10 ψαλίδια

Χρησιμοποιούνται για την κοπή του λεπτότερου χαρτονιού από τα παιδιά.

- 1 κοπίδι

Χρησιμοποιείται για την κοπή των χαρτονιών, η χρήση του γίνεται από τον δάσκαλο εικαστικών.

- Χαρτοταινία πάχους 2εκ.

Για γενική χρήση.

- 2 μεγάλα σωληνάρια κόλλα γενικής χρήσης

Χρησιμοποιείται για να κολληθούν τα χαρτόνια του φαναριού, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο χρειαστεί κόλληση.

- 1 σωληνάριο κόλλα στιγμής

Χρησιμοποιείται για να κολληθούν όσα στοιχεία απαιτούν ενισχυμένη κόλληση, από τον δάσκαλο.

- 1 λευκή ποδιά

Αποτελεί μέρος του κοστουμιού του ρόλου της Μπέρτας. Αποστέλλεται στα σχολεία ραμμένη από τα συνεργεία της ΕΛΣ. Από τα παιδιά απαιτείται να την

ολοκληρώσουν. Με την βοήθεια και τις συμβουλές του δασκάλου εικαστικών καλούνται να επιμεληθούν την αισθητική της ποδιάς, π.χ. να την ζωγραφίσουν, να την κεντήσουν, να κάνουν κολάζ, κ.ά.

- 1 κουτί με ραπτικά είδη

Πρόκειται για απλό σετ ραπτικής, που περιλαμβάνει λίγες βελόνες, ψαλίδι και κλωστές σε διάφορα χρώματα. Χρησιμοποιείται για το ενδεχόμενο κεντήματος της ποδιάς ή για τη ραφή συμπληρωματικών στοιχείων (π.χ. οποιουδήποτε υλικού που μπορεί να αποτελέσει διακόσμηση).

- 1 κουτί μεσαίες παραμάνες (περ. 20 τεμάχια)

Μπορούν να καλύψουν τυχόν ανάγκες στην προετοιμασία της ποδιάς, κατά τη διάρκεια του πειραματισμού, πριν τα παιδιά πάρουν απόφαση τι θα κάνουν τελικά.

Παράρτημα για τους δασκάλους της μουσικής

Αγαπητοί συνάδελφοι μουσικοί,

Στο εγχειρίδιό μας περιλαμβάνουμε παρτιτούρες για φωνή και πιάνο των δύο τελευταίων κομματιών του *Κουρέα της Σεβίλλης*, με στόχο να προετοιμαστεί η συμμετοχή των παιδιών κατά την παράσταση.

Στον αριθμό 13 (Η καταιγίδα), ακολουθώντας τις οδηγίες που έχει δώσει ο σκηνοθέτης κατά την πρόβα, όλα τα παιδιά του σχολείου που παρακολουθούν την παράσταση θα παράγουν με το σώμα τους θορύβους και ήχους οι οποίοι θα θυμίζουν καταιγίδα.

Στο αριθμό 14 (φινάλε της Β' Πράξης), τα παιδιά –τα οποία θα έχουν επιλεγεί προσεκτικότερα από εσάς – θα συμμετέχουν ως χορωδία. Κατά τη γενική δοκιμή ο σκηνοθέτης θα έχει ορίσει τις θέσεις που θα βρίσκονται. Τα παιδιά θα είναι ντυμένα σύμφωνα με τις οδηγίες του σκηνογράφου και θα σηκωθούν με ένα νεύμα του μαέστρου για να τραγουδήσουν μαζί με τους καλλιτέχνες της Λυρικής.

Όπως θα δείτε και σεις, το μέρος των παιδιών είναι μονόφωνο και πολύ εύκολο. Για να σας διευκολύνουμε στις πρόβες, αποστέλλουμε ένα cd audio με τα δύο αυτά κομμάτια, όπου μπορείτε να ακούσετε την ενορχήστρωση που έχουμε κάνει για την συγκεκριμένη παράσταση.

Νίκος Ξανθούλης

Παρτιούρες

No. 13
Temporale

Allegro
pp sottovoce

leggero
pp 3

4

9

16

23

27

31

Musical score for measures 31-34. The right hand plays a melodic line with quarter and eighth notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The key signature has two flats and the time signature is 4/4.

35

Musical score for measures 35-37. The right hand features a continuous eighth-note pattern, and the left hand has a similar eighth-note accompaniment. Dynamic markings *p* are present in both hands.

38

Musical score for measures 38-40. The right hand has a series of chords and eighth-note runs, while the left hand continues with eighth-note accompaniment.

41

Musical score for measures 41-43. The right hand plays chords and eighth-note patterns, and the left hand has a steady eighth-note accompaniment.

44

Musical score for measures 44-46. The right hand features chords and eighth-note runs, while the left hand has eighth-note accompaniment.

47

Musical score for measures 47-49. The right hand plays chords and eighth-note patterns, and the left hand has eighth-note accompaniment.

72

Musical score for measures 72-74. The piece is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. Measure 72 features a triplet of eighth notes in the right hand and a bass line with a half note and quarter notes. Measures 73 and 74 continue with similar rhythmic patterns.

75

Musical score for measures 75-76. The right hand plays a steady eighth-note melody, while the left hand provides a bass line with quarter notes and half notes.

77

Musical score for measures 77-79. Measure 77 begins with a fortissimo (*ff*) dynamic. It features sixteenth-note runs in both hands, with a sixteenth-note triplet in the right hand. Measure 79 shows a change in the bass line.

80

Musical score for measures 80-82. Measure 80 has a busy right hand with sixteenth-note chords. Measures 81 and 82 feature sixteenth-note runs in both hands.

83

Musical score for measures 83-85. Measure 83 has a right hand with eighth-note chords. Measures 84 and 85 feature sixteenth-note runs in both hands.

86

Musical score for measures 86-88. Measure 86 features a sixteenth-note triplet in the right hand. Measures 87 and 88 continue with sixteenth-note runs in both hands.

89

6

6

92

smorz.

97

103

pp

110

117

pp

pp

124

6

pp

CHORUS
(ad libitum)

No. 14 Finaletto Secondo

Allegro 15

Η α - γά - πη θα νι - κή - σει θα φέ - ρει τη χα -

20 7

ρά. Θα φέ - ρει τη χα - ρά.

32

Η α - γά - πη θα νι - κή - σει θα φέ - ρει τη χα - ρά.

38 7

Θα φέ - ρει τη χα - ρά. Η α - γά - πη θα νι - κή - σει θα

51 5

φέ - ρει τη χα - ρά. Η α - γά - πη θα νι - κή - σει θα φέ - ρει τη χα -

62

ρά. Η α - γά - πη θα νι - κή - σει θα φέ - ρει τη χα - ρά, ναι, τη χα - ρά, ναι,

69 7

τη χα - ρά, ναι, τη χα - ρά, ναι, τη χα - ρά, ναι, τη χα - ρά.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ

Καλλιτεχνικός Διευθυντής

Μύρων Μιχαηλίδης

Επίτιμος Καλλιτεχνικός
Σύμβουλος

Γιάννης Κόκκος

Καλλιτεχνικοί Σύμβουλοι

Νέστωρ Ταίπλορ

(Διεθνείς σχέσεις και μετακλήσεις)

Δημήτρης Οικονομόπουλος

Νομικός Σύμβουλος

Γιώργος Καραζάνος

Υπεύθυνος Προβολής,
Επικοινωνίας, Τύπου και
M.M.E.

Βασίλης Λούρας

Υπεύθυνος Διανομών

Ελλήνων Μονωδών

Δημήτρης Καβράκος

Καλλιτεχνική Συνεργάτις

Μαρία Μεταξάκη

Σκηνοθέτης

Αλέξανδρος Ευκλείδης

Γραμματεία Προέδρου
Διοικητικού Συμβουλίου

Αγγελική Κλάδοι

Γραμματεία Καλλιτεχνικής
Διεύθυνσης

Αγγελική Κεραμίδα

Κατερίνα Σίνου

Καλλιτεχνική Συντονίστρια

Τζένη Νομικού

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Αρχιμουσικοί

Λουκάς Καρυτινός

Ηλίας Βουδούρης

Υπεύθυνος Σπουδών, Βοηθός

Αρχιμουσικός Παραγωγών

Σύγχρονος Όπερας

Νίκος Βασιλείου

Μονωδοί

Υψίφωνοι

Γεωργία Ηλιοπούλου

Βασιλική Καραγιάννη

Έλενα Κελσιόδη

Τσέλια Κοστέα

Αλεξάνδρα Ματθαιουδάκη

Μαρία Μητσοπούλου

Μεσώφωνος

Λυδία Αγγελοπούλου

Τενόροι

Αντώνης Κορωναίος

Σταμάτης Μπερής

Δημήτρης Πακσόγλου

Νίκος Στεφάνου

Βαγγέλης Χατζησίμος

Γιάννης Χριστόπουλος

Βαρύτονοι

Δημήτρης Πλατανιάς

Διονύσης Σούρμπος

Βαθύφωνοι

Τάσος Αποστόλου

Δημήτρης Κασιούμης

Πέτρος Μαγουλιάς

Ορχήστρα

Προϊστάμενος Ορχήστρας

Ηλίας Βουδούρης

Εξάρχοντες

Χάρης Χατζηγεωργίου

Αλέξης Θεοφυλάκτου

A´ Βιολιά

Νίνα Πατρικίδου*

Γιάννης Μαργαζιώτης*

Ευάγγελος Δεσποτίδης**

Κώστας Αναστασόπουλος**

Ευαγγελία Αγραφιώτη**

Ιωάννα Γαϊτάνη**

Μιχαήλ Βοριάς

Νικόλαος Καραγιάννης

Εμμανουήλ Στρατουδάκης

Θεοδώρα Σερελέα

Γεώργιος Παπαδόπουλος

Γιάννης Αλεξανδρόπουλος

Ντόριαν Ιντρίζι

Δημήτρης Μαργαρίτης

Φαίδων Μηλιάδης

B´ Βιολιά

Αργυρώ Σειρά*

Δήμητρα Τριανταφύλλου*

Μιχαήλ Κολοκοτρώνης**

Στέλλα Καρυτινού**

Θωμάς Στεφανίδης**

Χρήστος Τριανταφύλλου

Νίκος Δεσποτόπουλος

Κώστας Λαζαρίδης

Φραγκίσκος Μαργαρίτης

Αιμίλιος Γάτσος

Μιχάλης Αμαραντίδης

Γεώργιος Παπαδημητρίου

Ευγένιος Σμπάι

Βιόλες

Ηλίας Σδούκος*

Αγγελική Γιαννάκη*

Γιόργκ Γιούνγκμπερτ**

Μαρία Κορή**

Δημήτρης Τερζάκης

Μαριβίτα Γραμματικάκη

Πάτρικ Έβανς

Νικόλαος Δελληγιαννάκης

Νικόλαος Παπαγιάννης

Μάριος Δαπερόγολας

Κρυσταλία Γαϊτάνου

Βιολοντσέλα

Νίκος Καβάκος*

Μαρίνα Κολοβού*

Σταύρος Ανανάς**

Ελένη Ραβανοπούλου**

Γιολάντα Καραμούζα**

Αγχάραντ Γκρήφουδ

Μαριλένα Βάσσου

Μαρία Δημησιάνου

Ρίτα Στρατηγοπούλου

Κοντραμπάσα

Βασίλης Παπαβασιλείου*

Χρήστος Κομισσόπουλος*

Γιάννης Σερελέας**

Κώστας Κουβέλης**

Δημήτρης Δημητριάδης

Χρήστος Ντουμάνης

Φέργκιους Κάρρου

Άρπες

Αλεξάνδρα Ρουβά*

Άννα Δερμάνη*

Φλάουτα

Θεόδωρος Μαυρομμάτης*

Νικόλαος Νικόπουλος*

Ηλίας Μπάρμπας**

Ευαγγελία Νεουδάκη**

Όμποε

Ιωάννης Παπαγιάννης*

Κώστας Τηλιακός*

Ντιμίτρου Σαφარიάν-Σιμονένκο*

Θεόδωρος Αργυρόπουλος**

Ιλλύριος Μάνθιος**

Κλαρινέτα

Σπυρίδων Τζέκος*

Ιωάννης Καραγιαννίδης*

Γιάννης Σαμπροβαλάκης**

Παναγιώτης Σιωράς**

Φαγκότα

Γεώργιος Φαρούγγιас*
Δημήτρης Ντακοβάνος*
Σόνια Πισκ*
Ρέα Πίκιос**

Κόρνα

Χρήστος Καλούδης*
Χρήστος Σαλβάνος*
Αναστάσιος Μπακούρης**
Σπυρίδων Μπάκος**
Διονύσης Μοντσενίγος**
Νικόλαος Πρεβεζιάνος**
Ουρανία Σταματέλου**

Τρομπέτες

Κωνσταντίνος Νίκας*
Δημήτρης Γκόγκας*
Αλέξανδρος Μαυρόπουλος**
Νικόλαος Σαρρής**

Τρομπόνα

Σπυρίδων Γαντζίης*
Σπυρίδων Φαρούγγιас*
Σπυρίδων-Νικόλαος Βέργης*
Εμμανουήλ Δημητρόπουλος**
Κωνσταντίνος Τζίβας**
Σταύρος Κλαβανίδης**

Τούμπα

Νίκος Ζερβόπουλος*

Τύμπανα

Δημήτρης Τζαφέστας*
Αθανάσιος Παπαδημητρίου*

Κρουστά

Κώστας Βορίσης**
Ιωάννης Ζαβρίδης**
Κώστας Θεοδωράκος**
Γεώργιος Καλογερόπουλος**

* Κορυφαίον/-ες Α´

** Κορυφαίον/-ες Β´

Χορωδία

Διευθυντής Χορωδίας
Αγαθάγγελος Γεωργακάτος

Υψίφωνοι

Βίκυ Αθανασίου
Ελισάβετ Αθανασοπούλου
Τριανταφυλλιά Γεωργιάδου
Μαρία Γουρνιά
Έφη Δημητρέλου
Μιρέιγ Ιβάνοβα
Ελένη Κουτσουμπη
Αγγελική Μαρινάκη
Γιώτα Οικονομίδου

Ιφιγένεια Παυλή
Γένυ Ρίζου
Θέη Σταύρου
Φωτεινή Χατζιδάκη

Μεσόφωνοι

Ειρήνη Αθανασίου
Ζωή Απειρανθίου
Αμαλία Αυλωνίτη
Ειρήνη Αφάλη
Ελένη Βουδουράκη
Ελισάβετ Κλονόβσκαγια
Βάγια Κωφού
Βικτώρια Ντίνα-Μαϊφάτοβα
Βασιλική Πετρόγιαννη
Μπαρούγκα Πράζιγγκερ
Ελένη Σωτηρίου
Αναστασία Χριστοφιλάκη

Τενόροι

Χαράλαμπος Βελισάριος
Χρήστος Γιαννούλης
Φίλιππος Δελλατόλας
Γιάννης Δήμογλου
Θανάσης Ευαγγέλου
Κώστας Θεοχάρης
Βασίλειος Κωτσιογιάννης
Παναγιώτης Πρίφτης
Γιώργος Σαμαρτζής
Νεκτάριος Σαμαρτζής
Γιώργος Σούτης
Νίκος Τσαούσης
Ζαχαρίας Τσούμος
Μάνουελ Φοίνιξ

Βαρύτονοι

Αναστάσιος Δημέγγελος
Σωτήρης Κολυδάς
Χρήστος Λάζος
Νίκος Πετρίδης
Ιωάννης Σταματάκης
Αντώνης Χατζηδημητρίου

Βαθύφωνοι

Θεόδωρος Αϊβαλιώτης
Χρήστος Αμβράζης
Παύλος Μαρόπουλος
Θόδωρος Μωραϊίτης
Ανδρέας Παπαρηγοριάδης
Αλέξανδρος Πιττακός
Παύλος Σαμψάκης
Νίκος Συρόπουλος

Παιδική Χορωδία

Διευθύντρια Παιδικής Χορωδίας
Μάτα Κατσούλη
 (στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής αποστολής της ΕΛΣ)

ΜΠΑΛΕΤΟ

Διευθυντής Μπαλέτου
Ρενάτο Τζανέλλα

Αναπληρωτής Διευθυντής
Γιάννης Ντοντσάκης

Βοηθός Διευθυντή
Ηώ Καλοχρήστου

Καλλιτεχνική Συντονίστρια
Ιβάνα Κατσούλα

Βοηθοί Χορογράφου/
Υπεύθυνες Δοκιμών
Ιρίνα Ακριάτσι – Κολιουμπάκινα
Χριστιάνα Στεφάνου

Επιμελήτρια Μπαλέτου
Βίκυ Μπούρχα

Φυσιοθεραπευτές
Θανάσης Καινούριος
Έντουαρντ Κατσικιάν

Α´ Χορευτές

Αιμιλία Γάσπαρη
Ευρυδίκη Ισαακίδου
Σταυρούλα Καμπουράκη
Μαρία Κουσουνή
Νατάσσα Σιούτα
Αλίνα Στεργιανού
Γιώργος Βαρβαριώτης
Ντανίλο Ζέκα
Βαγγέλης Μπίκος
Αλεξάντερ Νέσκωβ
Στράτος Παπανούσης
Ίγκορ Σιάτζκο

Σολίστ

Ηώ Καλοχρήστου
Μάνια Καραβασίλη
Βανέσα Κούρκουλου
Δήμητρα Λαούδη
Χριστίνα Μακρίδου
Βάσια Μπιζιντή
Πόπη Σακελλαροπούλου
Μήτση Στεργιανού
Γεωργία Τρίτση
Αγάπιος Αγαπιάδης
Αντώνης Κορούτης
Βιορέλ Μπερίντε

Κορυφαίοι

Ελεάνα Ανδρεούδη
Άννα Φράγκου
Φώτης Διαμαντόπουλος
Στέλιος Κατωπόδης
Μπλέντι Λατίφι
Έκτωρ Μπολάνο
Μάικλ Ντούλαν
Μιχάλης-Φλωριάν Παππάς

Corps de Ballet

Κλεοπάτρα Ανερούσου
Αθηνά Βρούβα
Όλγα Ζουρμπινά
Εύη Καρπούζη
Ιβάνα Κατσούλα
Κατερίνα Κήκου
Ελένη Κλάδου
Αβροκόμη Κλουκίνα
Μάγδα Κούκου-Φέρρα
Μαργαρίτα Κώστογλου
Μάγδα Λαγογιάννη
Δέσποινα Μπιρομπίκη
Βίκυ Μπούρχα
Βερόνικα Παπαδημητρίου
Ελευθερία Στάμου
Ζωή Σχοινοπολάκη
Βίκυ Τσιρογιάννη
Αριάδνη Φιλιππάκη
Πέτρος Κουρουπάκης
Ευάγγελος Λαφάρας
Νίκος Μοσχός
Γιάννης Μπενέτος
Εσμεράλντο Μπίτρο
Έλτον Ντιμρότσι
Ιλίρ Σίπρι
Θανάσης Σολωμός
Δημήτρης Φέρρας

Στούντιο Όπερας

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Μύρων Μιχαηλίδης

Σύμβουλος σπουδών
Δημήτρης Καβράκος
 Υπεύθυνος Σπουδών
Νίκος Βασιλείου

Καθηγητές

Νίκος Βασιλείου
Αγαθάγγελος Γεωργακάτος
Αλέξανδρος Ευκλείδης
Δέσποινα Καλαφάτη
Αντωνία Καλογήρου
Μαρίνα Μέργου
Θεμιστοκλής Παυλής
Αγγέλα Σαρόγλου
Βαγγέλης Χατζησίμος

Ανώτερη Επαγγελματική Σχολή Χορού ΕΛΣ

Διευθυντής
Γιάννης Ντοντσάκης

Βοηθός Διευθυντή
Μαρία Καραλή

Καθηγητές Επαγγελματικών & Προπαρασκευαστικών Τμημάτων

Εριφίλη Εφραιμίδου
Κέλλη Ζαμπέλα
Γιάννης Ζαρώτης
Θανάσης Καινούργιος
Σταυρούλα Καμπουράκη
Μαρία Κουσουνή
Μαρκέλλα Μανωλιάδη
Βαγγέλης Μπίκος
Αλεξάντερ Νέσκωβ
Γιάννης Ντοντσάκης
Βάσω Πολίτη
Δήμητρα Σβήγκου
Νατάσα Σιούτα
Αγγελική Σίμου
Σοφία Ταμβακοπούλου
Ρενάτο Τζανέλλα
Έλενα Τοπαλίδου
Στεργιανή Τσιντζιλώνη
Νάνσυ Χαρμαντά
Άλκηστις Λαλά
Θεμιστοκλής Παυλής
Αριάδνη Φιλιππάκη

Καλλιτεχνικές Δράσεις

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Μύρων Μιχαηλίδης

Ομάδα σχεδιασμού
Δημήτρης Οικονομόπουλος
Βασίλης Λούρας
Αλέξανδρος Ευκλείδης

Ομάδα παραγωγής
Λυδία Αγγελοπούλου
Τζένη Νομικού
Σταμάτης Μπερής

ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

Υπεύθυνος
Νίκος Α. Δοντάς
 Συνεργάτης Μουσικολόγος
Σοφία Κομποτιάτη

ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Διευθυντής Σκηνής
Παναγής Παγουλάτος

Αναπληρώτρια Διευθύντρια Σκηνής
Κατερίνα Πετσατώδη

Μουσική Προετοιμασία Μονωδών

Χρυσάνθος Αλισάφης
Ειρήνη Αντωνιάδου
Φρίξος Μόρτζος
Μαρία Νεοφυτίδου
Σοφία Ταμβακοπούλου
Δόμνα Χάλαρη

Μουσική Προετοιμασία Χορωδίας

Ερμιόνη Νάστου

Μουσικοί Συνοδοί Μπαλέτου – Πιανίστες

Έρις Μουσιτίδη-Μελωγιαννίδη
Χρήστος Σακελλαρίδης

Μουσικοί Συνοδοί Σχολής Χορού- Πιανίστες

Ευρωδίκη Αμπάλοβα
Θεοδωρής Ρέγκλης

Ενορχηστρωτής-Υπεύθυνος Μουσικής Βιβλιοθήκης
Γιάννης Μπελώνης

Επιμελητής Μουσικού Υλικού Ορχήστρας

Διονύσιος Βουδούρης

Βοηθός Διεύθυνσης Σκηνής
Γιώργος Δούμος

Βοηθοί Σκηνοθέτη

Ίων Κεσούλης
Μαρίνα Μέργου

Οδηγόι Σκηνής
Μαρίνα Βαφειάδη

Φανή Γκάρτζου
Βίβιαν Μελά
Ραία Τσακνρίδη

Επιμελητής Ορχήστρας
Κώστας Μάτισκας

Επιμελητής Χορωδίας
Γιάννης Δήμογλου

Μουσικό Υποβολείο, Υπέριπτοι
Εύη Σταφέτα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Διευθυντής

θ.α.

Υπεύθυνη Αναπτυξιακών
Προγραμμάτων

θ.α

Υπεύθυνη Περιοδειών
Αστερία Σαμουελιάδου

Τμήμα Αρχαιακών Συλλογών

Διαχείριση Συλλογών

Μίνα Σουλάντζου

Έρευνα, Τεκμηρίωση Αρχείου
Ευαγγελία Ξανθοπούλου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Υπεύθυνος Προσωπικού

Κοσμάς Κοσμάς

Υπεύθυνη Οικονομικών
Υπηρεσιών

Σοφία Βογιατζίδου

Υπεύθυνος Γραφείου
Προμηθειών

Παναγιώτης Δήμος

Υπεύθυνος Κεντρικού Ταμείου
Άννα Παπαδοπούλου

Υπεύθυνος Πληροφορικής και
Τεχνικής Υποστήριξης Η/Υ
Δημήτρης Ζαφειρόπουλος

Συεργάτις Προβολής,
Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε.

Κατερίνα Χορταριά - Ταμβάκη

Δημόσιες Σχέσεις

Μαρία Καραναγνώστη

Λυδία Αγγελοπούλου

Εθιμοτυπία

Κλειώ Πολυχρονίδου

Ομαδικές Πωλήσεις

Βίκυ Πανάγου

Υπεύθυνος Τομέα
Κτιριακών εγκαταστάσεων,
Υπεύθυνος Θεάτρου Ολύμπια,
Φυλάκων και Καθαριστριών
Ιωάννης Μητρόπουλος

Υπεύθυνος Ταμείων και
Έκδοσης Εισιτηρίων
Απόστολος Κωνσταντινίδης

Υπεύθυνη Χορηγιών και Shop
Μαρία Καραναγνώστη

Υπεύθυνη Συνεργασιών
Κλεοπάτρα Σπανού

Γραμματέας Ορχήστρας/
Όπερας Στούντιο
Μαρία Αγγελοπούλου

Γραμματέας Διεύθυνσης
Σκηνής
Κωνσταντίνα Βερώνη

ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Διευθυντής

Σωκράτης Δαλαμάγκας

Γραμματεία Τεχνικής Δ/νσης
Πολυτίμη Ικονιάδου

Τεχνικό Τμήμα Παραγωγής

Υπεύθυνοι Παραγωγής
Σκηνικών
Κωνσταντίνος Θεοφάνης
Βασιλική Παπαδοπούλου

Υπεύθυνοι Παραγωγής
Κοστούμιων
Ντίνα Αντωνοπούλου
Χρυσάνθη Ψαροπούλου

Υπεύθυνη Φροντιστηριακού Υλικού
Ανεστία Αργυροπούλου

Έρευνα, Τεκμηρίωση,
Καταγραφή Κοστούμιων
Τότα Πρίτσα

Υπεύθυνη Ραπτικού Συνεργείου
Σταυρούλα Παμπουχίδου

Υπεύθυνος Ραφής Καπέλων
Αλέξανδρος Ντακιούς

Υπεύθυνη Βεστιαρίου
Ευαγγελία Κατσαρή

Υπεύθυνος Κομμώσεων,
Περουκών και Μακιγιάζ
Παύλος Κατσιμίχας

Υπεύθυνη Βεστιαρίου
Θεάτρου και Ενδυτριών
Ελένη Λάσκαρη-Πανατζή

Τεχνικό Τμήμα Σκηνής

Υπεύθυνοι Μηχανικών Σκηνής
Χρήστος Πιτατζής
Αλέξανδρος Τσέρης
Κωνσταντίνος Μπαρούνης

Υπεύθυνοι Ηλεκτρολόγων
και Φωτιστών
Δημήτριος Κουτάς
Σπύρος Τζώρας
Ελευθέριος Μπάνος

Υπεύθυνοι Φροντιστηρίου
Ιλίρ Κουιτζίου
Κυριάκος Κουρκούτης

Υπεύθυνοι Ήχου και Εικόνων
Γιώργος Ρεκούτης
Χρήστος Τσακνρίδης

Τεχνικό Τμήμα Κατασκευών

Υπεύθυνος Ξυλουργείου
Δημήτρης Κηρύκος
Υπεύθυνος Κατασκευαστικών
Συνεργείων Περιστερίου,
Σιδηροκατασκευαστών
Ευθύμιος Μώρης

Υπεύθυνος Γλυπτών
και Κατασκευών
Ειδών Φροντιστηρίου
θ.α

Υπεύθυνος Ζωγράφων
Ιωακείμ Σαρρής

Υπεύθυνος Γενικών
Καθηκόντων και Οδηγών
Κώστας Γεωργουσόπουλος

Τεχνικό Τμήμα Κτιριακών Εγκαταστάσεων

Υπεύθυνος Ηλεκτρολόγος
μηχανικός Η/Μ, Τεχνικός
ασφαλείας
Μιχάλης Καλομοίρης

Υπεύθυνη Μηχανολόγος
Πένυ Μαλτέζου

Υπεύθυνος Ηλεκτρολόγος
Συντήρησης Θεάτρου
Θεόδωρος Ρίζος

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ 2015

Η όπερα διαδραστηκιά στα δημοτικά σχολεία
Τζοακίνο Ροσσίνι **Ο κουρέας της Σεβίλλης**

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Μύρων Μιχαηλίδης

Καλλιτεχνική Συνεργάτις
Μαρία Μεταξάκη

Σχεδιασμός Έργου – Υπεύθυνη Περιοδείας
Αστερία Σαμουελιάν

Ομάδα Έργου
Τεχνικός Διευθυντής **Σωκράτης Δαλαμάγκας**
Υπεύθυνη Έργου **Σοφία Βογιατζίδου**
Υπεύθυνος Σπουδών **Νίκος Βασιλείου**
Συνεργάτις **Σοφία Μακρή**

Γραμματειακή Υποστήριξη
Μίνα Σουλάντζου

Κείμενα
Δρ Νίκος Ξανθούλης, Γιώργος Κολιός
Κωστής Παπαϊωάννου, Δρ Σοφία Παντουβάκη

Επιμέλεια εντύπου
Νίκος Δοντάς

Σχεδιασμός Λογοτύπου - Μακέτες
Δρ Σοφία Παντουβάκη

www.nationalopera.gr

Σχεδιασμός εντύπου
antidot.gr

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΘΕΑΤΡΟ ΟΛΥΜΠΙΑ

Πληροφορίες
Μίνα Σουλάντζου
Τηλ: +30 210 3615121 (εσωτ.125)

Τηλ: +30 210 36 62 100
+30 210 36 12 461
+30 210 36 43 725

«Η όπερα διαδραστικά στα δημοτικά σχολεία» υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013).

p *ff* *p*

f

6

f *f*

P dolce

dim. *pp*

3 3

4

Detailed description: This page of musical notation is for a piano piece. It consists of ten staves of music. The first staff begins with a piano (*p*) dynamic, followed by a fortissimo (*ff*) section, and ends with a piano (*p*) section. The second staff features a forte (*f*) dynamic. The third staff contains a sixteenth-note triplet. The fourth staff includes a sixteenth-note triplet and a sixteenth-note group. The fifth staff has a forte (*f*) dynamic. The sixth staff is marked *P dolce*. The seventh staff starts with a *dim.* (diminuendo) marking and a *pp* (pianissimo) dynamic. The eighth staff features a triplet of sixteenth notes. The ninth staff contains two triplet markings over sixteenth notes. The tenth staff is partially visible at the bottom of the page.